

Pedagogická
fakulta
Faculty
of Education

Jihočeská univerzita
v Českých Budějovicích
University of South Bohemia
in České Budějovice

Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích
Pedagogická fakulta
Katedra anglistiky

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

ANGLICKÉ SLANGOVÉ VÝRAZY
V MLUVĚ SOUČASNÉ ČESKÉ MLÁDEŽE

ENGLISH SLANG USED BY YOUNG
CZECH PEOPLE

Vypracovala: Natálie Holáková

Vedoucí práce: Mgr. Ludmila Zemková, Ph.D.

České Budějovice 2017

Poděkování

Na tomto místě bych ráda poděkovala vedoucí mé bakalářské práce Mgr. Ludmile Zemkové, Ph.D. za cenné rady, připomínky, zajímavé podněty a celkovou spolupráci při jejím zpracování.

Prohlášení

Prohlašuji, že bakalářskou práci na téma „Anglické slangové výrazy v mluvě současné české mládeže“ jsem vypracovala samostatně, s pomocí odborné literatury uvedené v seznamu použité literatury.

Prohlašuji, že, v souladu s §47b zákona č. 111/1998 Sb. v platném znění, souhlasím se zveřejněním své bakalářské práce, a to v nezkrácené podobě elektronickou cestou ve veřejně přístupné části databáze STAG provozované Jihočeskou univerzitou v Českých Budějovicích na jejích internetových stránkách, a to se zachováním mého autorského práva k odevzdanému textu této kvalifikační práce. Souhlasím dále s tím, aby toutéž elektronickou cestou byly v souladu s uvedeným ustanovením zákona č. 111/1998 Sb. zveřejněny posudky školitele a oponentů práce i záznam o průběhu a výsledku obhajoby kvalifikační práce. Rovněž souhlasím s porovnáním textu mé kvalifikační práce s databází kvalifikačních prací Theses.cz provozovanou Národním registrem vysokoškolských kvalifikačních prací a systémem na odhalování plagiátů.

V Českých Budějovicích dne 25.4.2017

.....

Natalie Holáková

Anotace

Bakalářská práce se věnuje problematice anglických hovorových a slangových výrazů, které v naší mateřštině, a především v lexikonu dospívající mládeže postupně zdomácněly a jež jsou nedílnou součástí jejich lexikální zásoby. Těžištěm práce je současný běžně užívaný hovorový jazyk a slang mladé generace v oblasti hudby a filmu. V teoretické části práce podá informace o historii a vývoji slangu, dále zmapuje zdroje slangu a důvody používání slangu. Analytická část bude vycházet z dotazníkového výzkumu, který tvoří stěžejní část praktické části práce. Na jeho základě budou získány a zpracovány informace o výskytu a různorodosti studentské slangové terminologie užívané mezi českými studenty.

Klíčová slova: slang, komunikace, mládež, čeština, angličtina, film, hudba

Abstract

The bachelor thesis focuses on matters of English colloquial and slangy expressions, which domesticated in our mother language, especially in the lexicon of young czech people, and which are the indivisible part of their lexical store. Base of thesis is actual commonly used language and slang of young people in the area of music and film. Thesis in its theoretical part will give information about history and evolution of slang, map sources of slang and reasons for using it. Analytical part will have its base in the questionnaire which forms a fundamental part of the thesis. Information about occurrence and variety of student's slang terminology used by Czech students will be enlisted and utilized on its base.

Keywords : slang, communication, young people, czech, english, film, music

Obsah

ÚVOD	7
1 TEORETICKÁ ČÁST	9
1.1 Národní jazyk.....	9
1.1.1 Spisovná vrstva jazyka.....	9
1.1.2 Nespisovná vrstva jazyka	10
1.2 Slang všeobecně.....	13
1.2.1 Definice slangu.....	13
1.2.2 Náležitosti slangu.....	14
1.2.3 Rozdělení slangu	18
1.2.4 Studentský slang.....	19
1.3 Způsoby tvoření slangových výrazů	21
1.3.1 Způsoby tvoření slangových výrazů v českém jazyce	21
1.3.2 Způsoby tvoření slangových výrazů v angličtině.....	27
2 PRAKTICKÁ ČÁST.....	29
2.1 Zaměření, metodika a cíl výzkumu	29
2.2 Výzkum.....	30
2.2.1 FILM	30
2.2.2 HUDBA	32
2.2.3 DOTAZNÍKOVÉ ŠETŘENÍ	40
ZÁVĚR	47
RESUMÉ	48
PŘÍLOHA 1	49
PŘÍLOHA 2	50
PŘÍLOHA 3	53
PŘÍLOHA 4	54
BIBLIOGRAFIE.....	55
FILM	56
HUDBA	57

ÚVOD

Český jazyk je jazykem tvárným a stále se rozvíjejícím, a to nejen pomocí vytváření nových českých slov, ale také pomocí přejímání slov z cizích jazyků. Pomocí používání jazyka a volby slov provozujeme jednu z nejdůležitějších činností – vzájemně komunikujeme. Komunikace, vyjadřování, volba slov a příležitost, při které těchto slov následně užíváme jsou klíčovými tématy této bakalářské práce. Stěžejním tématem je slang, konkrétně anglické slangové výrazy vyskytující se v českém jazyce. Jelikož je slang nedílnou součástí nejen českého jazyka, je pochopitelné, že i on se velmi rychle vyvíjí a mění, čímž se přizpůsobuje aktuálním požadavkům mluvčích, z nichž nejdůležitějším požadavkem je srozumitelnost pro určitou skupinu mluvčích. Slang je jedním z jazykových útvarů, který se vyznačuje originalitou, pestrostí a jazykovou hrou.

Cílem této práce je seznámit se s teorií slangu a pomocí teorie získat poznatky z praktické oblasti užívání slangu.

Teoretická část bakalářské práce postupuje od obecné první kapitoly, která je věnována národnímu jazyku jako celku a jeho následnému rozdělení, ke konkrétnímu vymezení pojmu slang. Ve druhé podkapitole teoretické části, která je nazvána Slang všeobecně je slang podrobně definován z hlediska lingvistických znalců, dále jsou vyjmenovány jeho náležitosti a závěrečná část je věnována samotnému rozdělení slangu a slangu studentskému. Slang studentský je jako jediný druh slangu blíže popsán z důvodu cílení praktické části práce – skupinou, které je tato část věnována je mládež, to znamená žáci základních škol a studenti škol středních a vysokých. V poslední podkapitole, jejíž název Způsoby tvoření slangových výrazů napovídá, co bude jejím obsahem, jsou podrobně rozepsány způsoby, pomocí kterých se tvoří slangová pojmenování v anglickém a českém jazyce.

Praktická část si klade za cíl zmapovat užívání anglických slangových výrazů mládeží, a to zejména v oblasti českého filmu a hudby. Obě tyto oblasti byly označeny mládeží za největší zdroj anglických výrazů obecně. První kapitola je tedy věnována výzkumu v oblasti českého filmu určenému mladému divákovi. Druhá kapitola se věnuje výzkumu v oblasti české hudby, která byla mládeží označena za oblíbenou. Poslední, třetí kapitola, je kapitolou stěžejní, protože obsahuje výsledky konkrétního dotazníkového šetření, které proběhlo v základních školách a gymnáziu Jihočeského kraje (České

Budějovice, Strakonice, Písek, Vodňany). Výzkumu se zúčastnilo celkem 60 studentů, průkazný materiál bylo poté možné získat z 50 dotazníků.

1 TEORETICKÁ ČÁST

1.1 Národní jazyk

Národní jazyk je shrnutím všech jazykových útvarů užívaných k dorozumívání jedním národem. Každý národní jazyk má svá specifika, podstatná část jevů však většinou bývá společná a všechny roviny národního jazyka se vzájemně ovlivňují již od počátku vzniku jazyka jako způsobu dorozumívání. Český národní jazyk je společným pro celý český národ, není však všude jednotný, stejně jako jazyk anglický.

Vedle názvu národní jazyk se také užívá pojmenování mateřský jazyk označující řeč, kterou si dítě osvojuje do pěti let věku, a to zejména díky kontaktu s vychovateli a rodiči. Běžné jsou poté i případy, kdy si dítě najednou osvojuje dva jazyky, čímž se oba tyto jazyky stávají jazyky mateřskými.

Podoby jazyka se vymezují jednak sociálně, jednak funkčně a jednak územně, a pokud chceme o těchto podobách jazyka hovořit, tak o nich referujeme jako o útvarech národního jazyka. Tím nejzákladnějším rozdělením je poté rozdělení na spisovnou vrstvu jazyka a na nespisovnou vrstvu jazyka.

1.1.1 Spisovná vrstva jazyka

Spisovná podoba jazyka, ať už se jedná o jazyk český, anglický, či jiný, je reprezentativní, oficiální a celonárodně uznávanou formou jazyka, což znamená, že se užívá ve všech oficiálních úřadech daného národa. Ani spisovný jazyk však nemá jednotnou podobu, jeho prostředky jsou diferencovány a seskupují se podle toho, zda jsou hovorové, neutrální, či knižní. O spisovném jazyce často mluvíme také jako o jazyce „standardním“ (Čechová 1996: 25), jehož podmínkou je, že je **kodifikovaný** (tzn. má kodifikovanou normu), což ho odlišuje od vrstev jazyka nespisovného.

Jako spisovný jazyk chápeme i hovorovou vrstvu spisovných jazykových prostředků, kterou můžeme nazývat také češtinou hovorovou (Minářová 2009: 13). Jde o jazyk spisovný, který má dvojí funkci – za prvé slouží jako dorozumívací nástroj mluvčím, kteří užívají při komunikaci výhradně spisovných prostředků, za druhé funguje

jako nástroj dorozumívání v běžné komunikaci vedle nespisovných útvarů, např. dialektů, či obecného jazyka apod. (Čechová 1997: 40).

1.1.2 Nespisovná vrstva jazyka

K nespisovné vrstvě jazyka se řadí zejména obecná čeština, nářečí, slang a argot. Tato vrstva jazyka **není kodifikovaná** a lze ji diferencovat z hlediska územního, sociálního a funkčního. Na základě územní diferenciaci rozdělujeme zejména nářečí, na základě diferenciaci společenské poté rozdělujeme slang, profesní mluvu a argot, jež jsou často nazývány poloútvary národního jazyka.

NÁŘEČÍ (DIALEKTY)

Nářečí zastupují útvar národního jazyka, který je nespisovný, územně vymezený, přísně normovaný a neprestížně užívaný v běžné mluvené komunikaci. V Čechách jsou nářečí stírána a postupně odumírají, relativně zachovalá zůstávají nářečí na území Moravy. (Čechová 1997:41) V porovnání s ostatními jazyky není územní diferenciaci současné češtiny tak silná, obecně platí, že se zvětšuje přímo úměrně se vzdáleností od centra Prahy, přičemž více odlišností nabývá ve směru na východ než na západ. (Čechová 1996: 26)

Z českých nářečí je nejznámější a nejvýraznější nářečí středočeské, které je základem pro obecnou češtinu. Nářečí užívaná na území Čech se postupem času sjednocovala a výsledkem tohoto sjednocování je užívání obecné češtiny, která má víceméně stejnou podobu na celém území Čech.

POLOÚTVARY NÁRODNÍHO JAZYKA

Ze sociálního hlediska se vyčleňují tzv. **poloútvary národního jazyka**. Jsou to nespisovné útvary, které se netýkají systému jazyka jako celku, ale pouze lexika, tj. slovní zásoby. (Minářová 2009:14)

Jejich specifikem je, že nemají vlastní hláskové a gramatické prostředky, což znamená, že musí být přejímány z jiných jazykových útvarů. Pomocí přejímání a tvoření pojmenování na základě podobnosti si poté vytváří svůj vlastní slovník.

PROFESNÍ MLUVA

Profesní mluva, kterou charakterizujeme jako nespisovnou mluvu příslušníků stejného povolání, byla dříve řazena ke slangu, postupem času se však vyčlenila v samostatný útvar. Profesní mluva některých oborů se zakládá na spisovném jazyce, ale s cílem co nejvíce zkrátit vyjádření dochází např. k zjednodušení terminologie univerbizací, tj. vytvořením jednoslovného pojmenování z víceslovného. Z lékařského prostředí je dobrým příkladem pojem *slepák* (slepé střevo) nebo *císař*, *kajzr* (císařský řez). Profesní mluva může také obsahovat expresivní prvky, např. srovnávací názvy pro lokomotivy v železničářské mluvě (slangu): *berta*, *bardotka*, *lolobridžida*, *pegas*, *zamračená*... (Čechová 1996: 27)

Slang a profesní mluva se odlišují zejména z hlediska spisovnosti. Profesní mluva velmi často zasahuje do vrstvy spisovného jazyka, kdežto slang je výhradně nespisovný. Druhou výraznou odlišností je způsob tvoření a účel využití této mluvy – profesní mluva se užívá zejména s ekonomickým, úsporným cílem, je tedy tvořena zejména zjednodušováním, kdežto slang je tvořen pomocí jazykové hry.

ARGOT

Argot je specifickým útvarem nespisovného jazyka, je to útvar užívaný vrstvami společensky izolovanými, sociálně vyřazenými ze sociálního prostředí (zloději, prostitutky, vězni, žebráci ...).

Argoty se udržovaly vesměs jen jako mluvená forma (kromě ztvárnění v uměleckých dílech), avšak např. žebrácký argot používal obrázkového písma sloužícího k vzájemnému informování o tom, co mohou žebráci očekávat v příslušném domě nebo obci. Dříve se argot vymezoval jako utajovaná řeč, řeč skupiny užívaná proto, aby jiní příslušníkům dané skupiny nerozuměli. Zdá se však, že tento rys současné argoty ztrácejí, některé argotické výrazy se rozšířily i do mluvených neoficiálních projevů. (Čechová 1996: 27-28)

Nejnámějším českým argotem je mluva pražské „galérky“ (*dacan* = darebák, lump, *vodprejsknout* = odejít), „**pražských pepiků**“, a **brněnské plotny** (*bims* = chléb, *cédát se* = koupát se, *rychna* = zápach). Mnoho argotických výrazů se rozšířilo nejen do obecné češtiny (*bachař* = vězeňský dozorce, *čokl* = pes, *fizl* = policista, *prachy* = peníze),

ale některé z nich pronikají ve formě ustálených spojení (frazémů) i do neoficiálních mluvených projevů spisovných, např. *dávat bacha* (dávat pozor), *jet na čundr* (jet na výlet), *být švorc* (být bez peněz) aj. (Čechová 2000: 26-27)

SLANG

Slang zastupuje nespisovné výrazivo určitých zájmových skupin. Pověštinou vzniká v prostředí lidí stejného nebo podobného věku, kteří mají společné zájmy, avšak při výkonu práce slangu nemohou užít (např. slang studentský, herecký, vojenský), říká Bečka (1992: 11). Slang je chápán jako vyjádření sociální solidarity, a je brán jako exkluzivní zejména proto, že je velmi úzce spjat se sociální skupinou, ve které je užíván. Podstatou vytváření slangových výrazů je hra s jazykem a využití zvukových prostředků: intonace, tempo či dynamika řeči. Slang je proměnlivý jazykový útvar, což znamená, že jednotlivá pojmenování se rozvíjí, vznikají nová a jiná zanikají. Některé slangy jsou archaické, drží se v nich staré výrazy (myslivecký slang: *slechy* = uši, *běhy* = nohy, *prut* = ocas), jiné jsou spíše proměnlivé. Ve slanzích jsou časté expresivní názvy metaforické (studentský slang s výrazy pro nedostatečnou: *koule/kule*, *bomba*, *bajle*, *pecka*, *sardel*, *petarda*..., pro učení: *biflovat*, *bičovat se*, *šrotit*, *šprtat se*, *hustit*...). Některá slangová slova přecházejí do všeobecného povědomí, např. sportovní výrazy: *mičuda*, *basket*, *faul*, *finiš* a nabývají charakteru obecněčeského nebo i spisovného hovorového. (Čechová 1996: 27)

ŽARGON

Pokud se věnujeme popisu útvarů nespisovné češtiny, je nutné vysvětlit taktéž pojem žargon. Žargon můžeme často chápat jako variantu, či obměnu argotu, slangu i profesní mluvy. Žargon bývá v širším slova smyslu chápán jako termín, který označuje mluvu, ve které se vyskytuje mnoho slangových výrazů či složité terminologie, neuchopitelné pro většinu mluvčích, což je důvodem, proč bývá pro příjemce poněkud nesrozumitelná. Navzdory tomu má žargon i slang z hlediska srozumitelnosti otevřenější hranice než argot.

1.2 Slang všeobecně

1.2.1 Definice slangu

Slang není jednoduché přesně vymezit, protože neexistuje konkrétní, jednoznačná definice. K odbornému výrazu slang je přiřazována řada významově podobných či synonymních termínů (např.: společenské nářečí, vrstevné nářečí, speciální nářečí, sociální nářečí, pracovní mluva, společenská mluva apod.)

Lumír Klimeš (1997: 4) popisuje slang takto: „Druh nespisovného jazyka (mluva) příslušníků určitého zaměstnání (profesionální slang), nebo určité, společensky kladně nebo neutrálně hodnocené skupiny lidí spojených určitým zájmem (skupinový slang).“

Dle Encyklopedického slovníku jazyka českého (Karlík a kol. 2002: 405) je slang definován následovně: „Svébytná součást národního jazyka, jež má podobu nespisovné nebo hovorové vrstvy speciálních pojmenování (jednoslovných i frazémů), realizované v běžném, nejčastěji polooficiálním a neoficiálním jazykovém styku lidí vázaných stejným pracovním prostředím nebo stejnou sférou zájmů a sloužící jednak specifickým potřebám jazykové komunikace, jednak jako prostředek vyjádření příslušnosti k prostředí či k zájmové sféře.“

I samotné určení původu slova „slang“ je nejjednodušší přesně určit. Jedna z možných etymologií je teorie, že byl tento výraz odvozen od slov anglického původu, jako je *student's language*, *soldier's language*. Tato teorie však není příliš pravděpodobná. (Kopečný 1981)

F. Kopečný (1981) ve svém článku, který se věnuje zkoumání původu tohoto slova, píše, že se první zmínka o tomto výrazu objevuje v etymologickém slovníku Waltera Skeata z roku 1758. V tomto slovníku je výraz vyložen jako *cant language*, tj. pokrytecký jazyk. Je popisován jako jakési žebrácké drmolání a lstivé a falešné zneužívání jazyka.

Podle Kopečného (1981) je slovo slang dějové jméno ke slovu *sling* (*vrhat, házet*), které pochází od slova *slengja kjeffjen* z norštiny, v anglickém překladu potom „*to sling a jaw*“, tedy „házet hubou“.

Teorii o vzniku výrazu „slang“ existuje mnoho, jedna z nich se například opírá o představu, že je toto slovo cikánského původu, další pak tvrdí, že pochází ze severoanglického dialektu.

1.2.2 Náležitosti slangu

Hubáček (1981: 19) říká, že slang lze posuzovat ze dvou hledisek – z hlediska jazykového a z hlediska mimojazykového. Aspekty obou uvedených hledisek se uplatňují komplexně a ve vzájemné spolupráci.

1.2.2.1 Náležitosti jazykové

Mezi charakteristické jazykové aspekty patří nespisovnost, komunikativní funkčnost a využívání produktivních pojmenovacích (onomaziologických) postupů při tvoření, systémovost, snaha o pojmovou diferenciaci, stav odborné terminologie, vyjadřování expresivity a vhodnost pro mluvené jazykové projevy.

1. Nespisovnost

Jeden ze základních jazykových znaků slangového výraziva je jeho nespisovnost. Slangové výrazy lze totiž chápat také jako nespisovné synonymní pojmenování k pojmenováním spisovným, nejčastěji termínům (např. hudebnický výraz *dechy* – dechové nástroje, sportovní výraz *voliš* – volejbal aj.) Je nutné zmínit, že míra nespisovnosti je u slangových výrazů nejednotná – některé výrazy se ocitají na hranici spisovnosti (např. železničářské výrazy *Balkán*, *hadičkář*, *protivlak* atp.), jiné jsou zcela nespisovné (obvykle značně expresivní názvy, hantýrka, výjimečně i vulgarismy, např. železničářské metaforické názvy *čokl*, *klepáč*, *střevo* apod.) (Hubáček 1981: 20)

2. Komunikativní funkčnost

Slangový výraz často splňuje aktuální požadavky pro výstižné, stručné a zároveň významově jednoznačné jazykové vyjádření, což dokládá především tzv. **univerbizace**, která je ve slanzích velmi aktuálním. Jedním z důvodů je fakt, že slangové výrazivo je užíváno především v mluvených projevech. Univerbizace se ve slanzích uplatňuje nejen prvotně při tvorbě nových slov odvozováním, skládáním či jinými slovtvornými procesy, ale také podmiňuje vznik a užívání řady slangových výrazů tvořených a přejatých sémanticky v případech, kde má spisovný název podobou sousloví. Z těchto

důvodů je univerbizace základní motivací mnohých slangových výrazů vzniklých např. odvozováním (studentský slang: *dálkař* ← dálkově studující; železničářský slang: *angličanka* ← anglická výhybka) i jinými způsoby. (Blechová 2016: 11)

3. Systémovost

Hubáček (1981: 22) říká, že „hledisko systémovosti není tak patrné jako ve strukturních útvarech národního jazyka“, můžeme ho však vidět i v tom, že i slangové výrazivo tvoří jakýsi systém – můžeme mezi nimi pozorovat vzájemnou souvislost, a to jak v rovině slangové, tak i uvnitř jednotlivých slangů. Systémovost v rámci jednoho slangu se může projevovat např. tak, že jsou slangově označovány nejdůležitější jevy té samé třídy, té samé významové kategorie, a to i v takovém případě, že spisovné názvy vyhovují z hlediska vhodnosti pro mluvené jazykové projevy – důležitá je tedy jejich stručnost, zřetelnost a výstižnost, uzavírá Hubáček (1981: 22).

Systémovost se projevuje například i ve studentském slangu (přezdívky pro učitele, spolužáky, označení prospěchu, pojmenování školních předmětů apod.), dále ve slangu vojenském, žákovském sportovním aj.

4. Pojmová diferenciacce

Snaha o udržení **diferenciacce pojmů** je u slangů v porovnání s odborným pojmenováním větší či menší v závislosti na souladu s pojmenovávacími potřebami daného pracovního či zájmového prostředí, např. výraz *zvířecí tlama*, patřící do slangu mysliveckého, má vedle spisovného výrazu *morda* také slangové názvy *mordička* a *svírák* (viz Hubáček 1981: 23).

5. Stav, propracovanost, přístupnost a stupeň praktického užívání odborného názvosloví

Ne u všech pracovních či zájmových prostředí lze uplatnit stejné podmínky. V některých starších, „tradičních“, prostředí byla česká terminologie dotvářena průběžně, postupně, či získávala širší uplatnění až v době, kdy Československo nabylo

samostatnosti. Oblastmi, kterých se toto týká jsou především oblasti techniky, hornictví, státní administrativy, dopravy, hutnictví, řemesel, vojenství apod.

V těchto prostředích měly slangové výrazy primárně význam citově nezabarvený, neutrální, neexpresivní. „Příznak expresivity se objevuje teprve u slangových názvů tvořených v konfrontaci s domácí terminologií příslušné oblasti,“ dodává Hubáček (1981:24).

Existuje mnoho oblastí, ve kterých docházelo k tvorbě slangových názvů současně s domácí terminologií, či dodatečně, např. sport, zdravotnictví apod., což jsou oblasti, ve kterých docházelo k prudkému rozvoji lidské činnosti.

6. Vyjadřování expresivity

Stejně jako ve slovní zásobě strukturních útvarů národního jazyka, tak i ve vrstvě slangových výrazů koexistují výrazy bez příznaku, neexpresivní, které slouží především k věcnému pojmenování a výrazy, které mají různě silný expresivní příznak, např. železničářské výrazy *kaloun*, *papuč*, studentské výrazy *koule*, *vysvígo* apod.

7. Vhodnost pro mluvené jazykové projevy

Pokud charakterizujeme slangové výrazy pouze z pohledu čistě jazykového, můžeme říci, že je při slovtvorném procesu brán zřetel zejména na potřebu uspokojení specifické povahy mluvených jazykových projevů a také lze říci, že se jedná zpravidla o popisné názvy motivované, tedy vytvořené slovtvornými procesy, významově či přejímáním.

1.2.2.2 Náležitosti mimojazykové

Mimojazykové náležitosti se mohou v různých slanzích lišit, a ne vždy se uplatňují se stejnou intenzitou. Řadí se k nim stupeň „uzavřenosti“ určitého prostředí, stáří tohoto prostředí, tradice, rychlost rozvoje, věkové a sociální složení příslušníků prostředí a psychické faktory.

1. Stupeň „uzavřenosti“ prostředí

Takzvaný **stupeň „uzavřenosti“** prostředí udává nakolik je toto prostředí ovlivněno vnějšími vlivy. Tento stupeň je rozdílný – jiné tvoření a užívání slangových výrazů můžeme nalézt v pracovním prostředí, např. v prostředí hornickém, lékařském jiné potom nalézáme v prostředí studentském. Hlavní rozdíl mezi těmito prostředími můžeme vidět v tom, že hornické či lékařské prostředí je široké veřejnosti prostředím uzavřeným, naproti tomu stojící prostředí studentské uzavřené veřejnosti není. I proto může být snáze ovlivněno vnějšími vlivy přicházejícími od široké veřejnosti.

Důsledky tohoto stavu se odráží v ustálenosti slangových výrazů, která je větší v uzavřených prostředích a zčásti se projevuje i v pronikání slangových výrazů mimo dané prostředí a v nasycenosti prostředí slangovými výrazy. (Hubáček 1981: 25)

2. Různé složení příslušníků slangového prostředí

Dalším aspektem patřícím mezi aspekty mimojazykové je různé **složení příslušníků slangového prostředí**. Každé z těchto slangových prostředí se vyznačuje odlišností jejich příslušníků, např. u prostředí studentského očekáváme zejména přítomnost mladých lidí snažících se o expresivní, vtipný a neotřelý způsob vyjadřování. Typické pro tuto skupinu také je, že se její příslušníci velmi často mění, lépe řečeno střídají. Naproti tomu prostředí pracovní se neobměňuje tak často.

3. Faktory psychické

Faktory psychické jsou nedílnou součástí utváření slangových výrazů. Mohou se projevovat dvojitým způsobem – na jedné straně jako snaha příslušníků určitého prostředí o jazykové vyjádření výjimečnosti činnosti provozované jejich uskupením, na druhé straně jako snaha o začlenění do kolektivu, či jako obecná snaha o projevení příslušnosti ke společenství. Touto snahou se vyznačují zejména nově přichozí příslušníci prostředí. „Slangové prostředky jsou podvědomě chápány jako vnější znak příslušnosti do pracovního nebo zájmového společenství.“, říká Hubáček (1981: 26).

Náležitosti slangového výraziva, jazykové i mimojazykové, se vzájemně podmiňují a jsou komplexní. „Slangy jsou živou a neustále dotvářenou součástí slovní zásoby národního jazyka,“ dodává Hubáček (1981: 27).

1.2.3 Rozdělení slangu

Slang lze dělit na základě dvou kritérií – na základě způsobu tvoření, se kterým úzce souvisí účel, za kterým je slang tvořen a užíván a na základě konkrétního využití slangu v rámci skupin. Jedním z odborníků, vymezujícím typy slangu na základě účelu využití slangových výrazů je např. Kvetko (2009: 79.), podle něhož odborníci slang rozdělují takto: **speciální slang** (special slang), **obecný slang** (general slang), **rýmovaný slang** (rhyming slang), **zadní slang** (back slang) a **slang centrální** (central slang).

Speciální slang (special slang, specific slang) je jazyk užívanými mluvčími za účelem vyjádření příslušnosti ke skupině a za účelem vytvoření solidarity a intimity s ostatními členy skupiny (Mattiello 2008: 39). Užívají ho zejména mluvčí podobného věku a zkušeností (např. teenageři nebo studenti vysokých škol), a to z důvodu vytvoření a upevnění vazeb uvnitř vlastní vrstevnické skupiny a zabránění vstupu nacházejících se mimo tuto skupinu.

Anglické výrazy typu *chick* (= dívka, mladá žena, buхта, kočka), *cool* (= v pořádku, prima, fajn) a *dude* (= chlápek, týpek) se dají považovat za slova náležející do speciálního slangu, protože se týkají mladých a dospělí jim téměř nerozumí. (viz Mattiello 2008: 39-40)

Obecný slang (general slang) je typ slangu, který je užíván s úmyslem odvrácení od jazykových norem, záměrem mluvčího je šokovat, působit neotřele, nově, překvapivě. Mluvčí dává jeho užíváním najevo, že se neztotožňuje se společenskými pravidly. Dalšími jeho účely je zmírnit diskuzi, či výměnu názorů, vyvolat přátelský dojem, omezit vážnost společenské konverzace a vyhnout se klišé. Slova z obecného slangu mají širší záběr, jelikož nejsou skupinově či společensky omezena – např. u výrazů *bevvy* (= nápoj, nejčastěji pivo) a *footy* (=fotbal) je vyšší pravděpodobnost, že se stanou součástí neformální nebo hovorové angličtiny. (viz Mattiello 2008:40)

Rýmovaný slang (rhyming slang) je zajímavým typem slangu vyskytujícím se více v britské než americké angličtině. Principem je nahrazení slov rýmovanými výrazy, např. *feet* – plates of meat (talíře masa), *head* – loaf of bread (bochník chleba), *hat* – tit for tat (oko za oko, zub za zub) apod. (Kvetko 2009: 79)

Principem **zadního slangu** (back slang) je čtení slov odzadu – viz. příklady z britské angličtiny: *yob* (=boy, chlapec), *emit* (=time, čas), *nottub* (=button, knoflík), či z americké angličtiny: *delo diam* (=old maid, stará panna), *reeb* (=beer, pivo) apod. (Kvetko 2009: 79)

Centrální slang (central slang) je charakteristický tím, že jsou slova čteny od prostředka, např. *astard-ba* (=bastard, mizera), *ietqui* (=quiet, tichý), *anguagela* (=language, jazyk, řeč). (Kvetko 2009: 79)

Dalším lingvistou, který rozdělil slang podle jiných kritérií, a to zejména podle příslušnosti ke skupině, je Hubáček (1988: 21-28). Slang rozděluje do mnoha skupin, např. železničářský slang, sportovní slang, myslivecký slang, studentský slang, žákovský slang, trampský slang, vojenský slang a jiné. Každá z těchto skupin má svá další specifika.

1.2.4 Studentský slang

Jak už sám název napovídá, studentský slang je slang užívaný studenty. Pojem studentský slang vymezuje Hubáček (1981:96) takto: „Za studentský slang se považuje vrstva speciálních nespisovných názvů a obrátů, jimiž je charakterizována běžná jazyková komunikace mezi studenty zejména škol středních, méně škol vysokých.“

Slang mládeže

Slang mládeže, jinak také nazýván **mluvou mládeže**, je termín, který se vedle termínu studentský slang vyskytuje velmi často. Oba tyto termíny jsou velmi úzce spojeny. Slangem mládeže se rozumí být veškeré specifické jazykové prostředky užívané celonárodně mládeží různých sociálních a zájmových skupin, přičemž mládeží rozumíme chlapce a dívky ve věku 6 do 25 let.

Studentský slang je považován za sociální podskupinu slangu mládeže a je těsně spjatý se školou a vyučovacím procesem.

Slovní zásoba studentského slangu je přímo závislá na věku studentů – lexikon žáků prvního stupně základní školy je na slangové výrazy většinou poměrně chudý, slangové výrazy se objevují především ve formě přezdívek pro jednotlivé spolužáky, kamarády, či pro učitele a názvy vyučovacích předmětů. Nejvíce slangových výrazů užívá mládež ve věku 17-22 let.

Typickými znaky slangu mládeže v **období adolescence** jsou silná expresivita, neologismy a aktualizace. Mládež se snaží vymýšlet nové, neotřelé názvy, stále vznikají nová pojmenování. Mluva mládeže v období adolescence se obecně vyznačuje svou nespisovností – mluvčí této věkové kategorie často čerpají z obecné vrstvy jazyka, používají slova slangová, profesní mluvu, argot, či všeobecně slova s příznakem, slova expresivní. Vedle nespisovné vrstvy jazyka užívá mládež i spisovného jazyka, a to často v závislosti na vzdělání, či vlivem četby.

Významnou roli při rozlišování mluvy mládeže hrají také prostředí, ve kterém je mladý člověk vychováván a ve kterém se nachází, a pohlaví mluvčího – dívky bývají obvykle jemnější a zdrženlivější v užívání vulgárních výrazů, kdežto chlapci jsou často hrubější a vulgárnější. (Jaklová 1979: 9)

Charakteristika studentského slangu

Studentský slang má oproti jiným slangům, především tzv. profesním, některé zvláštní rysy vyplývající ze specifiky studentského prostředí (Hubáček 1981: 86):

a) Proměnlivost

Studentské prostředí se, na rozdíl od pracovních prostředí, vyznačuje velkou proměnlivostí – složení tohoto prostředí se velmi často aktualizuje příchodem nových studentů, kteří si vytváří svůj vlastní slang, jelikož většinou nejsou součástí předchozí skupiny studentů, což vede k nestabilitě slangových prostředků. Není však výjimkou, že se některé slangové výrazy stávají pro studenty zažitými a jsou užívány po mnoho let studenty rozdílného věku.

b) Věk mluvčích

Druhým charakteristickým znakem studentského slangu je fakt, že je slang tvořen a využíván mladými lidmi, kteří se vyznačují pohotovostí a výřečností. Jak již

bylo zmíněno výše, jazykové prostředky užívané mládeží se projevují zejména neotřelostí, snahou o originalitu a jakési porušení všeobecně zažitých společenských norem. Mnoho mladých lidí utváří a prezentuje svou osobnost právě způsobem svého vyjadřování.

Způsoby tvoření studentského slangu

Při tvoření studentského slangu se setkáváme se všemi pojmenovávacími postupy – odvozování (*drbárna, občanka*), překrucování a mechanické krácení (*cviko, vysvígo, medina*), přenášení slovního významu, přičemž nejvíce se využívá metaforické přenášení (*bomba, koule*) a přejímání z cizích jazyků (*biflovat, šerif*). (viz Hubáček 1981: 87)

1.3 Způsoby tvoření slangových výrazů

V souvislosti s tématem přejímání a následného užívání anglických slangových výrazů musíme zmínit kterak se slangové výrazy tvoří, a to jak v českém jazyce, tak v jazyce anglickém.

1.3.1 Způsoby tvoření slangových výrazů v českém jazyce

Tvoření slangových výrazů se všeobecně příliš neliší od klasického obohacování slovní zásoby spisovného jazyka, tvoří se jak postupy transpozičními, tak postupy transformačními. Slangové výrazy v češtině se nejčastěji vyskytují jako podstatná jména a slovesa, méně často se vyskytují jako přídavná jména a příslovce.

- 1) **Postupy transformační** – slangové výrazy se tvoří odvozováním, skládáním a dalšími způsoby, např. zkracováním, mechanickým krácením, překrucováním, či kalkováním. Výsledkem těchto slovtvorných postupů je zcela nové slovo.
- 2) **Postupy transpoziční** – transpoziční postupy chápeme jako tzv. sémantické tvoření (metaforické a metonymické přenášení), tvoření víceslovných názvů a přejímání. Tyto slovtvorné postupy využívají již existujících slov, ke kterým přidruží nový, přenesený význam.

Postupy transformační

Tvoření slangových výrazů odvozováním

Hubáček uvádí, že „Pro oblast slangů je příznačné, že se odvozování jako slovotvorný proces realizuje jen prostřednictvím přípon.“ **Odvozování** je jedním z nejobvyklejších způsobů utváření slangových výrazů.

Odvozené slangové výrazy můžeme řadit do různých významových a slovotvorných kategorií:

1) Názvy osob

- a) Jména činitelská – užívají se k pojmenování osob, které jsou původcem děje, odvozují se od slovesných základů a ve slanzích se příliš nevyskytují. Nejčastější přípony užívané k vytváření slangových činitelských jmen jsou: **-ák** (*mazák, šprták*), **-l** (*hrabal*), **-oun** (*šplhoun, šprtoun*), **-ař** (*pumpař, stopař*), **-č** (*dříč, palič*), **-o** (*šplh, šprt*), **-ník** (*kádrovník*) aj.
- b) Jména konatelská – tato slovotvorná kategorie se při tvoření nových slangových pojmenování využívá nejvíce. Mají jmenný základ a označují osoby, které se zabývají určitou činností, patří sem zejména jména označující povolání (*betonář, hutník*). Nejfrekventovanějšími příponami jsou: **-ař, -ář, -ák**
- c) Jména nositelů vlastností – sem patří jména osob, zvířat či věcí majících určitou vlastnost. Mohou se odvozovat ze základů přídavných a podstatných jmen, velmi často jsou výsledkem univerbizace, což je jazykový proces, který se vyskytuje zejména u slangových výrazů. Přípony, pomocí kterých se tvoří jména nositelů vlastností jsou tyto: **-ák, -ka, -ovka**.
- d) Jména přechýlená – jedná se zpravidla o pojmenování osob ženského rodu utvořených ze základových slov rodu mužského. Tvoří se zejména pomocí přípony **-ka**.

2) Názvy zvířat

Objevují se téměř výhradně v zemědělském a mysliveckém slangu, můžeme je zařadit do slovotvorné kategorie jmen nositelů vlastností. Jsou tvořeny ze jmenných základů zejména pomocí přípon: **-ák, -ař, -ář, -ka, -ice**.

3) Jména prostředků

Jedná se o pojmenování věcí, které jsou využívány k určité činnosti. Nejčastěji se vyskytují deverbativa, slova odvozená od slovesných základů, méně často se vyskytují denominativa, slova odvozená ze základů jmenných. Typickými příponami jsou: **-ák, -ka, -čka, -ovka**.

4) Jména zdrobnělá (deminutiva)

Jména zdrobnělá se nejčastěji užívají k vyjádření většinou kladného citového vztahu. Vyjadřují malou míru vlastnosti. Přípony, jejichž pomocí se jména zdrobnělá tvoří, jsou: **-ek, -ík, -(i)čka, -íčko**.

5) Jména zveličelá

Jména zveličelá taktéž vyjadřují citový vztah, naproti deminutivum však vyjadřují větší míru vlastnosti. Ve slangovém výrazivu se vyskytují jen velmi sporadicky.

6) Jména místní

Jsou to názvy označující místa podle význačné vlastnosti nebo nějaké okolnosti. (Dejmek 2002: 32). K odvozování jsou užívány přípony: **-ka, -ovka, -na, -ák, -iště**.

7) Názvy dějů

Dejmek (2002: 33) říká, že jména dějů vyjadřují zpředmětnělý děj. Vznikají podstatná jména slovesná tvořená příponami: **-ní, -tí**, které jsou neomezeně produktivní, a příponami **-(č)ka, -ina, -ství**.

Tvoření slangových výrazů skládáním

V porovnání s odvozováním je tento slovotvorný postup méně častý. Užívá se především v případech, kdy je východiskem víceslovné pojmenování. (např. autoopravna – automobilová opravna), jde především o snahu o univerbizaci.

Důležitým a velmi často se vyskytujícím druhem slangových pojmenování jsou hybridní složeniny využívající mezinárodní slovní základy k vytvoření přechodu k odborným názvům, např. ze základů **foto-, moto-, radio-**, tvoříme slova *fotosnímek, motokolo, radioobchod* apod.

Tvoření slangových výrazů zkracováním

Zkracování se k tvoření nových slangových výrazů využívá poměrně zřídka, přestože je pro slang výhodným, protože zachovává odborné označení a zároveň splňuje požadavky, které jsou pro slang charakteristické – jednoduchost vyjádření a zřetelnost významu.

Zkracováním vznikají **slova zkratková** a **iniciálové zkratky**.

Tvoření slangových výrazů mechanickým krácením

Dle Hubáčka (1971: 28) je **mechanické krácení** spolu s překrucováním přechodem mezi samotným tvořením nových pojmenování a pojmenovávacími postupy založenými na využití „již hotových“ pojmenování, přičemž se oba tyto postupy obvykle týkají jen formy, slovní význam zůstává stejný, pouze je někdy modifikován.

Mechanicky krácené výrazy jsou výsledkem snahy o kratší a zvukově jednodušší vyjádření. Tyto výrazy se projevují následujícími znaky – malý počet slabik, zjednodušené hláskové skupiny, sklon k otevřeným slabikám, či jiné hláskové úpravě, např. *přírod'ák*, *říd'a* apod.

Tvoření slangových výrazů překrucováním

Překrucování má velmi blízko k výše zmíněnému mechanickému krácení. Východiskem je snaha o zvukové zvýraznění a odlišení od spisovné zvukové podoby, dvojsmyslnost a o jazykovou hravost apod. Příkladem překrucování jsou například slova *kejtra*, *štígro* atd.

Postupy transpoziční

Tvoření slangových výrazů přenášením slovního významu

Přenášení slovního významu, nebo také transpoziční slovotvorné postupy jsou poměrně produktivním způsobem tvoření slangových výrazů.

Užitím tohoto slovotvorného postupu dochází k sémantickým posunům a významovému obohacování v rámci domácích či zdomácnělých pojmenování.

Tvoření slangových výrazů pomocí metaforického přenášení slovního významu

Metaforické pojmenování je obecně takové pojmenování, které se zakládá na **podobnosti**. U slangů se jedná o velmi častý a využívaný pojmenovávací postup, a to zejména proto, že je vyhovující názorností a často také expresivitou a onomaziologickou aktualizací vyjádření.

„Onomaziologickým příznakem metaforického přenášení bývá podobnost v celkovém vzhledu, v určitém nápadném nebo důležitém znaku, barvě, velikosti, tvaru apod.“ říká Hubáček (1971: 30)

Zdrojem při metaforickém tvoření je velmi často živočišná oblast, zejména názvy zvířat, ptáků, brouků a dalších živočichů, dalším východiskem jsou názvy osob, nebo jiných, významově vzdálených kategorií, např. názvy potravin apod. (viz Hubáček 1981: 168–169)

Tvoření slangových výrazů pomocí metonymického přenášení slovního významu

Metonymické přenášení významu je méně častým způsobem sémantického tvoření slangových výrazů. Principem vzniku slangových metonymických názvů je přenášení slova na jinou věc, či představu, která má s věcí nebo představou spojitost, či s ní věcně souvisí. (Hubáček 1981: 169)

Dle Hubáčka (1981: 70) jsou nejčastější a nejpočetnější metonymické názvy vznikající na předloze víceslovných, nejčastěji sdružených názvů tak, že metonymickým názvem je výchozí nebo blízce příbuzné podstatné jméno, z něhož bylo odvozeno rozvíjející přídavné jméno víceslovného názvu; je to v podstatě jeden z typů univerbizace, např. *muška* = muší váha.

Tvoření víceslovných pojmenování

Slangové výrazy se ve formě **víceslovných pojmenování** vyskytují jen velmi výjimečně, a to zejména proto, že odporují základnímu požadavku na zjednodušení výrazu. Pokud se vyskytují, mají podobu buď **sousloví**, nebo **frazeologického spojení**.

Tvoření sousloví

Sousloví se ve slanzích téměř nevyskytují, a to zejména proto, že jsou svou délkou nevhodná a odporují základním pravidlům slangového vyjádření, stejně jako výše zmíněná víceslovná pojmenování. Často se uplatňuje přenášení slovního významu.

Tvoření frazeologických spojení

Tvoření frazeologických spojení je ve slanzích častější než tvoření sousloví a víceslovných pojmenování. Dle Hubáčka (1971: 38) se k nim řadí vazebná spojení slov, v nichž, zpravidla aspoň jedno slovo ztrácí svůj vlastní význam nebo nabývá významu nového (často přeneseného). Frazeologická spojení jsou vnímána jako prostředek sloužící k výstižnému, názornému či aktualizovanému vyjádření určité specifické činnosti (např. *mít vítr*).

Tvoření slangových výrazů přejímáním z cizích jazyků

Přejímání je dalším z pojmenovávacích postupů uplatňovaných při utváření nových slangových výrazů. Principem přejímání je převzetí slova z jiného jazyka a jeho následná adaptace do domácího prostředí. Důvody přejímání jsou různé; ve slanzích jsou to zejména tyto: chybějící nebo ne včas propracovaná a dostatečně bohatá domácí terminologie, snaha o zachování pojmů příznačných pro určité prostředí či národ, snaha o expresivní vyjádření, mezinárodní styky apod. (Hubáček 1981: 171)

Přejímané výrazy se více či méně upravují tak, aby byly co nejlépe adaptovány do domácího jazykového prostředí, tzn. přizpůsobují se po stránce jazykové a tvaroslovné apod.

Český jazyk přejímá názvy zejména z němčiny (např. *ksicht*), angličtiny (*brejk*, *faul*), méně z ruštiny a dalších jazyků. (viz Hubáček 1981: 172)

1.3.2 Způsoby tvoření slangových výrazů v angličtině

Tvoření slangových výrazů skládáním (compounding)

Skládání (compounding) je jedním ze základních, neproduktivnějších a nejstarších způsobů tvoření slov v angličtině (Kvetko 2009: 27). Z historického (diachronního) hlediska compounding popisujeme jako proces vytvoření nového slova pomocí dvou slovotvorných základů (kořenů). Z pohledu synchronního (současného) je složené slovo chápáno jako jednotka skládající se ze dvou nebo více slovotvorných základů (kořenů). Nejrozšířenější syntaktickou třídou v případě slangů jsou podstatná jména – *lamebrain* (hlupák), *witch-doctor* (psychiatr), *redneck* (venkovan, balík, vidlák), *she-male* (transsexuál) apod. (Mattiello 2008: 72-91)

Tvoření slangových výrazů odvozováním

Odvozování (affixation) patří spolu se skládáním mezi nejproduktivnější prostředky tvoření nových slov v angličtině (Kvetko 2009: 32)

Prefixace (prefixation) nebo tvoření slangových výrazů pomocí předpon je proces tvoření nových slov spočívající v přidávání předpon k slovotvornému základu. (Mattiello 2008:91) Ve srovnání s příponami je pomocí předpon vytvořeno jen velmi malé množství anglických slangových výrazů. Dle Mattiella (2008: 91) si naši pozornost zasluhuje jediné předpona *schm-/shm-*, což je americký hovorový prvek převzatý ze slov jazyka jidiš, která začínají stejným sledem zvuků. Tato předpona buď splývá s počátečním písmenem, nebo jej nahrazuje tak, aby vzniklo nesmyslné slovo, které se přidává ke slovu původnímu za účelem vyjádření posměchu, např. *moon* – *schmoon*. Dalšími předponami užívanými v omezené míře jsou: **de-, re-, super-, un-, under-**.

Sufixace (suffixation) je proces vytváření nových slov pomocí přidání přípony ke kořenu slova. Přestože je sufixace mnohem častějším slovotvorným procesem než prefixace, produktivita slangových přípon je omezená. Užívají se tyto přípony: **-able, -ation, -ion, -ed, -er, -ette, -ful**.

Tvoření slangových výrazů změnou slovního druhu

Změna slovního druhu neboli konverze je jeden ze základních slovotvorných postupů uplatňovaných při tvorbě anglických slov. Je to převod slova z jednoho slovního

druhu na jiný beze změny tvaru tohoto slova (tzn. bez přidání předpony, či přípony). Problémovým bývá určení původního slova.

Tvoření slangových výrazů zpětným tvořením

Zpětné tvoření, nebo back-formation, či backderivation, spočívá ve vytvoření slova jednoduššího ze slova složitějšího, strukturálně komplexnějšího. Mattiello (2008: 129) říká, že je zpětné tvoření procesem získávání nového slova z neexistujícího slovotvorného základu, který je však znovu tvořen na základě analogie, např. výraz *editor* (redaktor), *editor* se zdá být odvozeninou z neexistujícího slovotvorného základu *edit* (zredigovat), jenž je analogicky znovu utvořen. Zpětné tvoření je ve slanzích poměrně produktivním způsobem tvoření nových slov, na rozdíl od jazyka spisovného, kde se příliš neuplatňuje. Příklady se skládají zejména ze sloves zpětně utvořených z podstatných jmen, např. *hook* (nabízet se jako prostitutka) odvozené od nespisovného podstatného jména *hooker*, a z podstatných jmen zpětně utvořených ze jmen přídavných, např. *dilly* (hlupák) ze slova *dilly* (hloupý).

Tvoření slangových výrazů zkracováním

Zkracování slov neboli clipping, je slovotvorný proces, při kterém dochází ke zkrácení existujícího slova na jednu z jeho částí. Nejběžnější je tzv. **zpětné zkracování slov** (back-clipping), při kterém dochází ke zkrácení koncové části slova, např. *gym* ← *gymnasium*. Dalším typem zkracování slov je tzv. **přední zkracování slov** (fore-clipping, initial/front clipping), kdy je slovo zkráceno na začátku, např. *phone* ← *telephone* aj. Posledním typem zkracování jsou **zkrácená slova**, ve kterých je zachována prostřední část slova, např. *flu* ← *influenza*.

Zkracování může být uskutečněno také tvořením slov z počátečních písmen, které dále dělíme na **zkratková slova/akronymy** (acronyms) a **iniciálové zkratky** (initialisms). Rozdíl mezi nimi je ve výslovnosti – akronymy vyslovujeme jako celá slova, iniciálové zkratky se vyslovují jako jednotlivá písmena.

Tvoření slangových výrazů křížením

Křížení (blending) je slovotvorný proces, při kterém se spojují části slov v jedno slovo. Řečeno jinak, jedná se o skládání dvou již krácených slov. (Kvetko 2009: 42)

Příklady slangových slov vzniklých křížením: *ginormous* (gigantic + enormous), *kidvid* (kid + video), *dilly* (daft + silly).

2 PRAKTICKÁ ČÁST

2.1 Zaměření, metodika a cíl výzkumu

Cílem praktické části bakalářské práce je zeširoka zmapovat užívání anglických slangových výrazů v mluvě české mládeže. Jelikož je téma této bakalářské práce velmi obsáhlé, nebylo možné zachytit zcela všechny výrazy a zmapovat potenciální výskyt anglických slangových výrazů napříč celou republikou. Hlavním úkolem bylo tedy zjistit, zda vůbec česká mládež přejímá anglickou slangovou mluvu a pokud ano, jaké výrazy užívá. K tomuto účelu byly použity tři metody výzkumu – první metodou byl rozbor českých filmů pro mládež, a to od roku 2000, aby byl výsledek co nejaktuálnější. Druhou metodou byl poslech české hudby určené mládeži, a to z toho důvodu, že mládež všeobecně se velmi často nechává inspirovat hudebními interprety, a to nejen v oblasti vyjadřování. Hudba byla selektována od roku 2000 do roku 2017. Hudba a film byly mládeži zvoleny jako jedny z největších zdrojů anglických výrazů, což byl důvod, proč byl jejich rozbor jednou z metod výzkumu. Poslední, avšak nejpřínosnější metodou výzkumu, bylo dotazníkové šetření. Respondenty byli zejména žáci druhého stupně základních škol a nižších stupňů gymnázií v Jihočeském kraji (Strakonice, Písek, Vodňany, České Budějovice) a studenti docházející do Domu dětí a mládeže ve Strakonících.

Dotazník je rozdělen do tří částí – v první části žáci uváděli své pohlaví, věk, třídu a školu, ve které studují. V části druhé recipienti odpovídali na otevřené otázky směřující ke zamyšlení se nad užíváním anglických slangových výrazů v běžné komunikaci se spolužáky, či přáteli. Cílem také bylo zjistit, jak dlouho se žáci užívající anglické slangové výrazy věnují anglickému jazyku a zda případně užívají těchto výrazů s vědomím, že mohou být pro jejich rodiče, či učitele nesrozumitelnými.

Třetí, poslední část dotazníku se zaměřuje na aktivní a pasivní znalost nejen slangových anglických výrazů. Cílem bylo zjistit nakolik žáci užívají těchto pojmenování aktivně a nakolik se s nimi setkávají pouze pasivně. Úkolem žáků bylo také pokusit se, a to zejména v případě neznalosti pojmu, vysvětlit, co dané pojmenování znamená. Úkol byl zadán, aby bylo možné zmonitorovat nakolik byly pro recipienty daná slova srozumitelná i bez kontextu, jen na základě znalosti jazyka.

Podpůrnými prameny při tvorbě praktické části této bakalářské práce byly slovníky *Wazzup?*, *slovník slangu a hovorové angličtiny nakladatelství Lingea*, který byl vytvořen kolektivem autorů tohoto nakladatelství, dále slovník *Sbírka anglických idiomů & slangu* Tomáše Hracha a internetovými slovníky <http://cs.urbandictionary.com/> a <http://etymonline.com/index.php>.

2.2 Výzkum

2.2.1 FILM

Jak již bylo uvedeno výše, samotné téma bakalářské práce je velmi obsáhlé. Z tohoto důvodu byly pro výzkum z oblasti filmu zvoleny pouze konkrétní filmy vydané od roku 2000 do roku 2016, a to filmy s vyšší diváckou sledovaností, protože u nich lze předpokládat, že se výrazy z nich převzaté budou snáze a rychleji šířit. Filmy jsou řazeny chronologicky dle data prvního oficiálního promítání.

Prvním filmem, který byl podroben analýze je *Perníková věž* (2002) režiséra Milana Šteindlera. Tento film se věnuje drogové problematice mládeže (hlavními postavami jsou dvacetiletí, drogově závislí lidé), což je důvod, proč bylo možné v tomto filmu slangové výrazy, jak české, tak anglické, očekávat. Objevuje se několik českých slangových pojmenování pro drogy a příslušenství s drogami spojené – *héro* (heroin), *piko* (pervitin), *buchna* (injekční stříkačka), *čára* (dávka drogy určená ke šňupání). Anglické slangové výrazy se ve filmu objevují pouze dva – *trip* (tableta LSD, stav navozený užitím drogy, či samotné užití drogy) a *bad trip* (stav, kdy droga místo očekávaných libých pocitů navozuje pocity nepříjemné – úzkost, depresi, panické záchvaty). Podstatné jméno „trip“ bylo ve významu „psychedelický zážitek“, či „tableta LSD“ poprvé zaznamenáno roku 1959. Jako sloveso znamenající „užít drogu“ je toto slovo používáno od roku 1966.

Chronologicky následuje film s názvem *Snowboardáci*, který měl premiéru roku 2004. Režisérem snímku je Karel Janák. Hlavní hrdinové filmu jsou mladí lidé ve věku 16-20 let. Jelikož je snowboarding jedním z hlavních témat tohoto filmu, bylo možné očekávat výskyt slangových výrazů z oblasti sportu. Ve *Snowboardácích* se objevuje výraz *cross*, jež je slangovým pojmenováním pro sjezd na nevyznačených trasách, které nejsou primárně určené pro snowboarding, či lyžování, např. pod lanovkami, v lese apod.

Třetím analyzovaným filmem je film Marie Poledňákové *Jak se krotí krokodýli* (2006). Tento film je určen zejména pro mladší diváky ve věku 6–12 let a nevyskytují se v něm žádné anglické slangové výrazy.

Ro(c)k podvratáků z roku 2006, režie Karel Janák, byl analyzován jako čtvrtý. Film pojednává o mládeži pohybující se v hudebním, uměleckém prostředí a samotná zápletka filmu se poté odehrává v prostředí podsvětí. Přestože bylo díky specifickému prostředí možné očekávat vyšší výskyt slangových výrazů, než například v předchozím rodinném filmu *Jak se krotí krokodýli*, vyskytuje se v tomto filmu pouze jediný, původem anglický, slangový výraz, a to výraz **combo**, který může být psán také česky **kombo**. Toto pojmenování je odvozeno od anglického slova *combination*, znamenajícího „smíšení“, či „kombinace“. Jako slangové pojmenování je používáno buď v hudebním průmyslu, kde označuje spojení zesilovače a reproduktoru, nebo jako označení jakékoliv kombinace v běžné mluvě. Slovo **combo** bylo poprvé zaznamenáno roku 1929 a vzniklo v zábavním průmyslu, konkrétně v průmyslu hudebním.

Ve stejném roce jako filmy *Jak se krotí krokodýli* a *Ro(c)k podvratáků* byl uveden do kin film s názvem *Rafířáci* (Karel Janák), jehož děj se odehrává ve vodáckém prostředí a je bohatý na české slangové výrazy – *háček* (pozice v lodi), *vracák* (zpětný proud), *roštěnky* (pohledné dívky) aj. Anglické slangové výrazy se neobjevují.

Dalším filmem je *Gympl* (2007) režiséra Tomáše Vorla st., jehož specifikum spočívá v, na svou dobu neobvyklém, tématu, což jsou graffiti. Hlavními hrdiny jsou žáci gymnázia, objevuje se zde proto mnoho českých studentských slangových pojmenování (*říd'a*, *vysvigo*, *koule*, *domácák*), či obecných slangových pojmenování, např. *š'ára* (policejní zátaň). Anglickým slangovým výrazem užitým ve filmu je výraz **writer** ve významu „zkušený malíř graffiti“ a užívá se výhradně mezi samotnými tvůrci těchto maleb. Ve filmu se také objevuje spojení „udělat subway“, což znamená vytvořit graffiti po celé délce vlakové soupravy metra.

Pusinky (Karin Babinská, 2007), *Taková normální rodinka* (Patrik Hartl, 2008), *Občanský průkaz* (Ondřej Trojan, 2010), *Můj vysvětlenej deník* (Martin Dolenský, 2012), *Probudím se večera* (Miloslav Šmídmajer, 2012) a *10 pravidel jak sbalit holku* (Karel Janák, 2014) jsou dalšími, chronologicky navazujícími filmy pro mládež, které byly podrobeny analýze z hlediska výskytu anglických slangových výrazů. Ani v jednom z těchto uvedených filmů se anglické slangové výrazy nevyskytují.

Posledním analyzovaným filmem určeným pro mladého diváka je film s názvem *Vejška* (2014) režiséra Tomáše Vorla st., který je ve své podstatě volným navázáním na film *Gympl*, tedy sleduje osudy stejných hrdinů. Objevují se zde další anglická slangová pojmenování z oblasti graffiti, a sice výrazy: *toy* a *rooftop*. Výraz *toy* je hanlivým pojmenováním začátečníka, či amatéra, člověka, který s graffiti nemá přímou zkušenost. Užívá se výhradně mezi tvůrci graffiti. Pojmenování *rooftop* označuje tvoření graffiti na vyvýšených místech, např. střechách, mostech apod.

Všechny výše zmíněné filmy jsou, jak již bylo řečeno, pouze výběrem z českých filmů určených mladému divákovi, které byly divácky úspěšné a již před jejich zhlédnutím se s ohledem na téma, či prostředí dalo předpokládat, že budou obsahovat anglické slangové výrazy.

Z důvodu přehlednosti jsou poznatky získané tímto výzkumem v krátkosti shrnuty v tabulce číslo 1, která je součástí přílohy. (viz Příloha 1)

2.2.2 HUDBA

Hudba byla v dotaznících označena českou mládeží jako druhý největší zdroj přejímání anglických slangových výrazů. V tomto výzkumu jsme se proto zaměřili na českou hudbu, která byla označena mládeží za oblíbenou, a to zejména v letech 2010-2017. Hudba byla vybrána na základě žebříčků nacházejících se na hudebních serverech a na osobní konzultaci s mladými lidmi ve věku 12–25 let. Výzkum probíhal formou poslechu a rozboru textů celkem 224 skladeb 21 českých interpretů tvořících v rámci různých žánrů, přičemž výhradním zdrojem slangových výrazů byl žánr hip hop/rap. Jako důvod vidím fakt, že hip hop jako hudební žánr vznikl a rozvíjel se ve velmi specifickém prostředí a byl utvářen lidmi žijícími v prostředí, ve kterém byl slang užíván velmi hojně (chudinské čtvrti, ghetta). Anglických slangových výrazů bylo v těchto skladbách nalezeno celkem 22, je však důležité připomenout, že to není kompletní výčet všech anglických slangových výrazů vyskytujících se v českých hudebních skladbách, nýbrž jen jejich výběr.

Anglické slangové výrazy v české populární hudbě řazeny abecedně:

- **BANGER**

Slovu **banger** přikládá Wazzup? (2008: 14) několik významů, a to jsou: *klobása, péro, brko* čili vulgární výrazy užívané pro penis. V hiphopové a rapové kultuře se toto slovo používá v jiném významu, a sice ve významu „skvělá skladba“. V tomto významu se vyskytuje i v písni *Já to říkal* české hiphopové skupiny nazvané **PSH**:

„*Tři jména, písmena, **bangery** vznikaj, a já to říkal, já to říkal...*“.

Dalšími, méně častými významy, které slovo **banger** může nést jsou: „skvělý večírek“, či „gangster“.

- **BEEF**

Slovo **beef** znamená v hovorové angličtině *hádká, rozepře*, či *stěžovat si*. V rapových písních se může vyskytnout i jako slangové označení pro začínajícího rappera, který má tendence kopírovat slavnější umělce tvořící ve stejném hudebním žánru. V české populární hudbě se toto slovo vyskytuje v prvním zmíněném významu, a to v písni interpreta **Paulieho Garanda** – *Nirvana*:

„... *Je to tady! Už dávno nevidím svoji crew jak tomu bylo dřív, teď vidím dálnice a kluby, na to peklo jsem kýv, ve vlastní galaxii lítám, nemám čas na váš **beef**, pokud máš mindráky, pošli do komplexova svůj brief...*“

Původ slangového výrazu „to **beef**“ ve významu *stěžovat si*, či *vyvolávat rozepře* se datuje do roku 1888. Podstatné jméno **beef** (*hádká, rozepře*) bylo poprvé zaznamenáno ve třicátých letech minulého století.

- **BITCH**

Slangový výraz **bitch** má spíše vulgární charakter. Původně toto slovo označovalo ženu, nyní se slangově používá jako urážlivé označení pro ženu. Dále se může užívat jako hanlivé označení nepříjemného člověka, či zážitku. Může být užíváno i jako sloveso, a to nejčastěji ve spojení „to bitch about something“ znamenající *stěžovat si na něco*, či „bitch up“, které znamená „něco pokazit“.

Na české hudební scéně se vyskytuje v písních *Nemůžu si dovolit* interpreta **Bena Cristovao** a *Champagne Kisses* od **Viktora Sheena**.

„... Nemůžu kvůli vám narušit svůj plán, nech si bullshit **bitch**, chci cool šik dámu...“ (Ben Cristovao: Nemůžu si dovolit)

„... Znáš jí dýl, než ty všechny **bitches**, a dobře vím, chtěla champagne kisses, a tvářila se, že je zlá...“ (Viktor Sheen: Champagne Kisses)

- **BLOW**

Blow má více významů, může se vyskytovat buď ve formě slovesa nebo ve formě podstatného jména. Jako slangové sloveso se objevuje ve významech „rozházet peníze“, „prozradit tajemství“, „proklínat“, a „kouřit marihuanu“. Ve formě podstatného jména je chápáno jako slangové pojmenování pro marihuanu. Českým interpretem, který použil tento výraz, a sice ve spojení „pojď se mnou na blow“ v písni *Růže*, je **Viktor Sheen**.

„... jedu horror flow, vona říkala pod' se mnou na **blow**, shit, viděla, že tam stojím jak sloup...“

- **BLUNT**

Pojmenování **blunt** je pouličním slangovým výrazem pro joint, tzn. cigaretu marihuany a tabáku. Online etymologický slovník popisuje dva možné způsoby a data vzniku tohoto pojmenování – prvním je rok 1993, kdy bylo tohoto výrazu užito poprvé oficiálně, nicméně mnoho uživatelů tohoto pojmenování věří, že název pochází z raných 80. let minulého století a je utvořen z názvu značky cigaret *Phillies Blunt*. Objevuje se v písních *Kush s ní Viktora Sheena* a v *Myšlenkovéj pochod* od české hudební skupiny **Prago Union**.

„... jenom pro ten pocit, že jsme dva, že tu nejsem sám, tak ubal ten **blunt**...“ (Viktor Sheen – Kush s ní)

„... Udělám ti tam návrh, jakej se neodmítá – jen ty, já a relativní kvanta – mantra na **blunta**...“ (Prago Union – Myšlenkovéj pochod)

- **BRO**

Slangové pojmenování utvořené zkrácením slova *brother*. Vyjadřuje soudržnost, bratrství a přátelství. Do češtiny lze tento výraz přeložit jako „kámoš, brácha“ a je mládeží hojně užíván. V české hudbě ho můžeme najít v textu k písni *Moje chick* rapového zpěváka, jehož umělecké jméno je **JIMI JME**.

„*No homo, tohle je pro chicks, bro, to není pro tebe, oukej...*“

- **CHICK**

Vznik tohoto výrazu, který se používá jako označení pro pohlednou dívku, se datuje zpět do roku 1927, kdy byl poprvé zaznamenán. Zpopularizován byl v padesátých letech 20. století skupinou umělců, kteří se nazývali Beatníci. (Online Etymology Dictionary) Do češtiny lze tento výraz přeložit jako „baba, kočka“. Z analyzovaných textů českých písní toto pojmenování obsahoval pouze jediný, avšak už ve svém názvu – *Moje chick* výše zmíněného interpreta **JIMIHO JME**.

- **CHILL**

Slovník slangu a hovorové angličtiny *Wazzup?* (2008:35) charakterizuje sloveso **chill** jako „uvolnit se, orazit si, vychladnout, dát si pohov, hodit se do pohody“. Ve stejném významu se objevuje i u české mládeže a v české hudbě. Urban Dictionary uvádí i význam „společně se poflakovat“. V mluvě české mládeže je hojně užívané i slovo „**chillovat**“ časované podle pravidel české mluvnice. V hudbě nalzáme slovo *chillovat* v refrénu skladby *Bali* **Paulieho Garanda**:

„*Chilluju na Bali, chill, chilluju na Bali...*“

- **COKE**

Pojmenování **coke** bylo původně určené k užívání pouze členům drogového podsvětí, a přestože později proniklo do jazyka širší veřejnosti, stále je výrazem slangovým. Užívá se jako pojmenování pro kokain. Vzniklo zkrácením slova *cocain* a jeho výskyt byl poprvé zaznamenán v roce 1908. (Online Etymology Dictionary) Pokud je slovo *Coke* psáno s velkým počátečním písmenem, chápeme ho jako pojmenování limonády *Coca-Cola*. V tomto významu se objevilo poprvé v roce 1909. (Online Etymology Dictionary)

V primárním významu (označení pro kokain) se objevuje v písni *Růže* **Viktora Sheena**:

„... *viděla, že tam stojím jako sloup, protože všichni vdešli na záchod šňupat coke,*
...“

- **COOL**

Jako slangové pojmenování bylo přídavného jména **cool** užito poprvé v roce 1933 ve významu „módní“, nyní se však užívá především jako vyjádření pochvaly, svolení, či souhlasu. Tento význam se začal poprvé objevovat ve 40. letech 20. st. (Online Etymology Dictionary) Českou mládeží je tento výraz hojně užíván, v hudbě ho užívá zpěvák **Ben Cristovao** v písni *Nemůžu si dovolit*.

„...*chci cool šik dámu, chci ženu, co má ránu, jen tý ukážu mámu...*“

- **CRACK**

Crack je slangovým označením hydrochloridu kokainu. V tomto významu se výraz poprvé objevuje v roce 1985. (Online Etymology Dictionary) Vyskytuje se ve skladbách *Pavučina lží (Paulie Garand)* a *Kam mám jít? (Vladimir 518)*.

„... *a pak, že máme lék, hovno, jen se kouří crack a chlupatý pupky se řehtaj, když zaslechnou brek...*“ (Paulie Garand: *Pavučina lží*)

„*Já jsem malej harant a nemam kde spát, a kouřim crack a hledám lepenkovou krabici, kam bych si leh a usnul, ...*“ (Vladimir 518: *Kam mám jít?*)

- **CREW**

Pojmenování **crew** označuje skupinu přátel, partu, či gang. V 15. století byl tento výraz užíván pro označení skupiny vojáků, postupem času nabyl obecnějšího významu pro označení skupiny lidí pracujících dohromady. (Online Etymology Dictionary) Ve významu „parta, kámoši“ se objevuje v písních *Nirvana (Paulie Garand)* a *Za všechno může čas (PSH)*.

„...*už dávno nevidím svoji crew, jak tomu bylo dřív, teď vidím dálnice a kluby, na to peklo jsem kýv...*“ (Paulie Garand: *Nirvana*)

„...*skrz čas přicházím k vám, jedeme spolu, nahoru dolu, jedna crew, schytáme módní vlnu, směju se tomu...*“ (PSH: *Za všechno může čas*)

- **DOPE**

Dope se dle Slovníku slangu a hovorové angličtiny *Wazzup?* (2008:53) může vyskytovat buď jako podstatné jméno, a to ve významu „lehčí droga“ či „hňup“, nebo jako sloveso označující braní drog. Hrách (1998:61) přidává ještě význam přídavného

jména **dope** – „skvělý, úžasný, luxusní“. V tomto významu se pojmenování objevuje v písni *Pořád jen to svoje* (**Lipo**) a *Bar(Bar)* (**Paulie Garand**).

„... *Primitivním lidem imponuje síla, já se učil jenom věci dobře vnímat. Ty, co jsou nejmíc dope o tom nejmíň řvou...*“ (Lipo: *Pořád jen to svoje*)

„...*Sedíme na židlič v dope baru, tady si barbaři posílaj brka kolem krbu...*“ (Paulie Garand: *Bar(Bar)*)

- **FLOW**

Slovo **flow** je v anglickém slangovém jazyce užíváno primárně jako označení pro peníze. V hiphopové kultuře toto pojmenování popisuje schopnost umělce vytvořit plynulou a rytmickou skladbu, či projev. Ve vybraných skladbách určených k analýze se objevilo celkem ve čtyřech skladbách – *Zázrak, Bali* (**Paulie Garand**), *H.P.T.N.* (**PSH**) a *Růže* (**Viktor Sheen**).

„...*ale mohl by si bejt trochu míň peprnej, né mimo, tvá blbá flow vymřela jak dino už dávno...*“ (Paulie Garand: *Bali*)

„...*sám skrz peklo, vám je to jedno, ale já sám s mou flow, dál jdu dál tou tmou pro ten soud...*“ (Paulie Garand: *Zázrak*)

„...*byl jsem tu na počátku, jsem tu stále, moje flow je z dřiny, z kategorie dokonalé...*“ (PSH: *H.P.T.N.*)

„...*jedu horror flow, vona říkala pod' se mnou na blow, shit, viděla, že tam stojim jak sloup...*“ (Viktor Sheen: *Růže*)

- **HOMEBOY**

Homeboy je slangový výraz užíváný v americké angličtině, který označuje „kámoše ze stejné čtvrti, či party“. Obdobou je *homegirl* – „kámoška ze stejné čtvrti, či party“. (Wazzup? 2008:83) **Homeboy** se vyskytuje ve skladbě *Planeta Praha* interpreta **Vladimira 518**:

„... *Ali byl náš homeboy, kurva dej mi pět, je mi líto, že se bez tebe už točí svět,*
...“

- **HOOD**

Pojmenování **hood** je zkráceninou slova neighbourhood a označuje ve slangové americké angličtině čtvrť, či obytnou část. Jeho užití bylo poprvé zaznamenáno roku 1987. (Online Etymology Dictionary) Objevuje se v textu písně *Kam mám jít?* (**Vladimir 518**):

„...a civí do zdí, čumí, jako by nebyl – kluk totiž sedí a lidi z **hoodu** vědí, ...“

- **HUSTLE**

Vysvětleních pro sloveso **hustle** je více – může být chápáno jako jakýkoliv způsob získávání peněz (brigáda, práce, či prodej auta), či jako prodej drog, dělání sexuálních návrhů, nebo provozování prostituce. V českých textech se vyskytuje v prvním významu ve variantě **hustlit**, či **hustlovat**, které je časované podle pravidel české mluvnice. Vyskytuje se v textu *Nemám zájem* **Vladimira 518** a *Můj rap, můj svět* skupiny **PSH**, v obou poté ve významu vydělávání peněz.

„... rapuju, luxuju, fetuju, košťuju, brožuju, rajcuju, **hustluju**, čaruju, pak láduju, hapruju, stopuju, sleduju, vinšuju konec, tvůj špajz teď plundruju...“ (Vladimir 518: *Nemám zájem*)

„...mám spoustu albumů a dál **hustlim**, mám rád všechny projekty, za kterými stojím...“ (PSH: *Můj rap, můj svět*)

- **HYPE**

Slangové pojmenování **hype** se užívá jako označení injekční stříkačky, která je užívána k podání drogy, či jako označení drogově závislého člověka. (Wazzup? 2008:86) **Hype** také popisuje energický stav, který navozuje droga, či stav nadšení. Zprvu byl tento termín užíván výhradně uživateli drog a lidmi, kteří se v drogovém prostředí pohybovali, v současnosti se často objevuje v textech amerických tvůrců. Mezi českými skladbami se objevuje v písni *Loyalty* tvůrce **Paulieho Garanda**:

„...Podej mi ruku, můžem jít kam chcem, někdy jsme v **hypu**, někdy deep jak Ústí nad Labem...“

- **KOMBO**

Výraz **kombo** byl zmíněn výše, v podkapitole Filmy praktické části této práce. Je užíván pro pojmenování jakékoliv kombinace, v hudebním průmyslu se užívá pro označení kombinace zesilovače a reproduktorů. Pojmenování combo bylo poprvé použito v roce 1929 v jazzovém prostředí a v českém jazyce se používá s počátečním písmenem „k“ namísto „c“. Ve své skladbě *Dezorient Express* ho používá kapela **Prago Union**:

„...*Viš co, naše parta hraje čistě, máme jen drobet punkový **kombo!***“

- **SHIT**

Význam slova **shit** je primárně velmi vulgární, postupem času se však tohoto slova začalo využívat v neformální mluvě pro označení téměř jakékoli věci. V rámci hudebního slangu ho lze chápat jako označení písně, výkonu, textu atp. Ve vybraných skladbách české populární hudby se dvakrát objevilo spojení **real shit** ve významu „opravdová věc, kvalitní skladba“, a to v textu písní *La Familia* (**Paulie Garand**) a *Řekni* (**Viktor Sheen**).

„...*my nejsme žádnéj umělej gang, tohle je **real shit**, co míří do výšin, ...*“ (Paulie Garand: *La Familia*)

„...*A dělám **real shit**, dělám to, co dřív byly jenom mý sny, říkaj, že hudba a život se nemá mísit, ...*“ (Viktor Sheen: *Řekni*)

- **TOY**

Toy se vyskytuje v písni *Kandidát vět* kapely **Prago union**. Toto slangové pojmenování se užívá jako označení začátečníka téměř v jakémkoli oboru. Výraz **toy** byl už výše zmíněn u filmu *Vejška* (Tomáš Vorel: 2014), kde označoval začínajícího tvůrce graffiti.

„...*Yoda je tu se mnou, tak se boj, můj Olgoj Chorchoj není žádnéj **toy**, přiblížím se tobě rychlostí vzduchu ze zesíku...*“ (Prago Union: *Toy*)

- **WEED**

Weed je slangovým pojmenováním marihuany a vyskytuje se poměrně často u uživatelů lehčích drog. Dříve tento výraz označoval tabák, od dvacátých let 20. století je chápán výhradně jako označení marihuany. Do češtiny jej lze doslovně přeložit jako „tráva“. Dle slovníku Wazzup? (2008:203) je dalším významem tohoto slova „vyhublý

člověk, tintítka“. Ve vybraných analyzovaných skladbách se objevil tento výraz dvakrát, vždy jako označení marihuany, a to ve skladbách *Nirvana Paulieho Garanda* a *Kush s ní Viktora Sheena*.

„...*Ted' vidim moje lidi pít v klubech, weed v puse, výt naše smečka vlků, natáhlý ruce...*“ (Paulie Garand: Nirvana)

„...*a fakt nevim, kterou z vás mít dřív, jestli tebe, blunt, nebo weed a je noc, takže...*“ (Viktor Sheen: Kush s ní)

2.2.3 DOTAZNÍKOVÉ ŠETŘENÍ

Dotazníkového šetření se zúčastnili respondenti ze škol ve Strakonících, Písku, Vodňanech a Českých Budějovicích a z Domu dětí a mládeže ve Strakonících, přičemž cílovou skupinou, na kterou byl výzkum zaměřen, byli žáci druhého stupně základních škol a nižších stupňů gymnázií. Návratnost byla 68 dotazníků, ze kterých po vytřídění dotazníků, které byly vyplněny špatně, záměrně nevyplněny, či neobsahovaly odpovědi na všechny zadané otázky, zbylo 50 dotazníků určených k dalšímu zpracování. Těchto 50 dotazníků bylo vyplněno 20 chlapci a 30 dívkami, přičemž průměrný věk chlapců byl 12,7 let a průměrný věk děvčat byl 13,6 let. Konkrétně se výzkumu účastnili: 4 chlapci ve věku 11 let, 8 chlapců ve věku 12 let, 3 chlapci ve věku 13 let a 5 chlapců ve věku 15 let, dívek bylo 9 ve věku 12 let, 4 ve věku 13 let, 7 ve věku 14 let a 10 patnáctiletých. Dotazník je rozdělen na dvě části – první část obsahuje pět otázek zaměřených zejména na porozumění anglickým výrazům, cílem je zjistit nakolik rozumí těmto výrazům rodiče respondentů a nakolik jim poté rozumí oni sami. Tato část se skládá z otevřených otázek. Druhá část dotazníku obsahuje 9, v mluvě české mládeže nejvyužívanějších anglických výrazů, které nejsou výhradně slangové. Cílem bylo zjistit míru pasivní a aktivní znalosti a užívání těchto výrazů odpovídajícími.

Dotazník je k nahlédnutí v Příloze 2.

Výsledky první části dotazníku

První otázka v dotazníku byla cílena na zjištění doby, po kterou respondenti anglický jazyk studují. Mezi respondenty nebyl nikdo, kdo by se angličtině věnoval méně než tři roky, nebo se jí nevěnoval vůbec. Průměrná doba studia angličtiny uvedená chlapci

byla 4,95 let, u dívek byl tento průměr 6,5 roku. Cílem získání odpovědí na tuto otázku bylo vysledovat, zda má doba studia angličtiny dopad na množství výrazů užívaných mluvčími v běžné komunikaci s česky mluvícími spolužáky, či přáteli. Z výsledků dotazníku bylo možné usoudit, že doba, po kterou se žák anglickému jazyku věnuje nemá přímý dopad na počet anglických výrazů užívaných v běžné mluvě, a to zejména z toho důvodu, že se velmi často s těmito výrazy žák setkával už před samotným zahájením studia jazyka.

Druhou, otevřenou otázkou byla otázka zaměřená na konkrétní anglické výrazy užívané českou mládeží při komunikaci s okolím. Dotaz nebyl položen tak, aby respondenti uváděli pouze anglické slangové výrazy, protože bylo možné předpokládat, že část z nich nebude schopna přesně definovat slang a nerozpozná tedy, zda jsou anglické výrazy jimi užívané zařazovány do slangu, či nikoli. Dotaz se skládal ze dvou částí – první část si kladla za cíl zjistit, zda vůbec daný respondent těchto výrazů užívá. 12 respondentů uvedlo, že neuvádí anglických výrazů v běžné komunikaci se spolužáky či přáteli. Zbylých 38 respondentů uvedlo, že anglických výrazů užívá a 30 z nich poté uvedlo konkrétní výrazy, mezi nimiž bylo mnoho anglických přejatých výrazů a zkratk užívaných původně pouze v psané internetové a textové komunikaci, nyní však pronikajících i do mluveného projevu.

Výrazy, či zkratky nejčastěji uvedené respondenty v odpovědích na tuto otázku byly **OMG**, **OK**, **WTF**, **kid**, **chill** a **cool**. Tyto výrazy se v odpovědích vyskytly více než desetkrát a jsou řazeny dle četnosti výskytu.

OMG (Oh My God) bylo dříve považováno za zkratku určenou pouze písemnému dorozumívání, a to zejména prostřednictvím internetu (Facebook, email), či SMS zpráv. V současnosti je velkým počtem dospívajících užíváno i v mluveném projevu, přičemž význam zůstává nezměněn. Hlavní funkcí této zkratky je vyjádřit překvapení, údiv, či znechucení.

OK je další zkratkou, která je však poměrně dlouhou dobu užívána i v mluveném projevu. Výslovnost může být *oukej*, *óká*, či *ok*. Tato zkratka je vyjádřením souhlasu.

Vulgární zkratka **WTF (What The Fuck)** má v mluveném projevu mládeže narůstající oblibu. Vyjadřuje údiv, či znechucení a vyslovuje se prostým přečtením zkratky – *wtf*.

Pojmenování **kid** může a nemusí být slangovým výrazem. Užívá se buď jako hovorové označení dítěte, a to velmi často s hanlivým příznakem, anebo jako slangové označení pro začátečníka v oblasti počítačových her. Dle Online Etymologického slovníku bylo označení **kid** původně slangovým označením dítěte až do 90.let 16. století. Poté se ustálilo jako neformální označení pro dítě a v současném anglickém jazyce je toto označení chápáno jako hovorové. Přenesením významu poté vzniklo pojmenování **kid** označující začátečníka.

Chill, jak již bylo zmíněno výše, je slangovým označením pro odpočinek, klid. Objevuje se ve formě podstatného jména, či slovesa („dát si oraz, odpočívat). Může se objevit i v počeštělé variantě **chillovat**, přičemž význam zůstává stejný.

Výraz **cool** byl také již zmíněn výše, v podkapitole praktické části s názvem Hudba, a od 40.let 20.století se užívá jako vyjádření uznání, či souhlasu, přestože původním významem bylo „módní“.

Dalšími pojmenováními, které se vyskytly v odpovědích na druhou otázku dotazníku byly: **check** (podívat se, zkontrolovat), **dope** (slangový výraz užívaný pro blažený stav navozený užitím drogy, či přídavné jméno ve významu „skvělý“), **easy** (jednoduchý, primitivní, banální), **good** (dobrý, obecné vyjádření uznání, či pochvaly), **happy** (šťastný), **like** (ve významu „kladně ohodnotit příspěvek na sociální síti“, či primárním významu „líbit se“), **long** (dlouhý), **selfie** (Oxford Dictionaries Online: „fotografie sebe sama běžně pořízená chytrým telefonem nebo webkamerou“), **song** (píseň), **sorry** (omluva, „promiň“), **swag** (styl) a **random** (náhodný, nahodilý, či nechtěný).

Cílem **třetí otázky** bylo zjistit nakolik jsou anglické výrazy obsažené v mluvě české mládeže srozumitelné pro rodiče těchto mluvčích. Osm respondentů uvedlo, že rodiče rozumí všem anglickým výrazům jimi užívaným (jeden z respondentů svou odpověď rozvedl a vysvětlil, že důvodem srozumitelnosti anglických výrazů je fakt, že jeho matka je učitelkou anglického jazyka a otec se dlouhodobě věnuje studiu tohoto jazyka). Třináct odpovídajících uvedlo, že rodiče těmto výrazům nerozumí, osmnáct z nich odpovědělo, že rodiče některým výrazům rozumí a některým nikoliv. Jeden z žáků odpověděl, že anglickým výrazům rozumí jeden z rodičů.

Čtvrtá otázka dotazníku zjišťuje, kde se mládež s anglickými výrazy nejčastěji setkává. Je třeba mít na paměti, že tyto zdroje se netýkají výhradně anglických slangových

výrazů, ale všech anglických pojmenování. Jako nejčastější prostředí, ve kterém dochází k setkávání se s anglickým jazykem, a tudíž i anglickými výrazy, byla uvedeno prostředí **školy**, a to 34 respondenty. 27 odpovídajících uvedlo jako zdroj přejímání těchto výrazů **hudbu**. **Internet** byl označen jako třetí nejvýznamnější zdroj, ve svých odpovědích ho uvedlo 23 žáků. Dalšími zdroji seřazenými dle četnosti uvedení v odpovědích jsou **kroužky** (13 respondentů), **seriály** (12 odpovídajících), **počítačové hry** (uvedeno devětkrát), **filmy** (v odpovědích osmkrát) a jediným respondentem byly uvedeny **plakáty**. Pro přehlednost se v Příloze 3 nachází přehledný graf, ve kterém jsou zdroje anglických výrazů zobrazeny dle počtu zmínění v odpovědích respondentů.

Cílem získání odpovědí na **pátou otázku** bylo zjistit nakolik sami studenti rozumí anglickým výrazům užívaným jejich přáteli, či spolužáky. 35 respondentů uvedlo, že rozumí bez problémů všem těmto výrazům, 7 odpovídajících uvedlo, že rozumí, ale ne všem výrazům a 8 respondentů odpovědělo, že pojmenováním užívaným spolužáky a přáteli nerozumí.

Výsledky druhé části dotazníku

Jak již bylo zmíněno výše, cílem druhé části dotazníku bylo zjistit, zda nejčastěji užívaným anglickým výrazům v mluvě české mládeže respondenti rozumí a zda tyto výrazy sami používají. Výrazů bylo vybráno celkem 9, přičemž ne všechny jsou výrazy slangovými. Za slangové považujeme výrazy **chill, cool, kid, like/lajkovat, selfie, swag a random**. Respondenti měli u každého uvedeného výrazů uvést, zda ho znají, znají a používají, či zda ho neznají. Druhou částí úkolu bylo uvést ke každému výrazu své vysvětlení daného slova, přičemž u slov, které lze považovat za slangové nebyl vždy uveden jejich slangový význam (tato pojmenování jsou většinou vytvořena přenesením významu). Respondenti ze všech čtyř škol si vedli ve vysvětlení devíti zvolených výrazů velmi podobně, jak lze vidět v přehledném grafu, který je součástí Přílohy 4.

Výrazy obsažené v druhé části dotazníku a získané výsledky:

- **CHECK**

Check není slovo považované za slangový výraz, je to slovo přejaté v nejzákladnějším významu, kterým je kontrolovat, či dívat se. V tomto významu je také užíváno v češtině. 18 tázaných uvedlo, že daný výraz zná, 16 z nich jej zná a užívá a 17

respondentů výraz nezná. Správné vysvětlení tohoto slovesa uvedlo 29 žáků, 21 jich vysvětlení buď neuvedlo, nebo uvedlo vysvětlení nesprávné.

- **CHILL**

Již výše bylo zmíněno, že označení **chill** je výrazem slangovým, mládeží hojně užívaným. Základním významem tohoto slova je „studený, chladný“, přenesením významu poté vznikly významy další, a sice „pohoda, klid, dát si pohov, uvolnit se, orazit si“ (Wazzup? 2008:35), či podle internetového slovníku Urban Dictionary „společně se poflakovat“. Nikdo z respondentů význam „společně se poflakovat“ ve vysvětlení neuvedl, výraz byl vykládán jako „pohoda, klídek, uvolnit se, nic neřešit“. Polovina respondentů uvedla, že tento výraz zná, 12 odpovídajících tento výraz zná a používá a 13 z nich dané pojmenování nezná. 32 respondentů výraz vysvětlilo, a to stejným způsobem jakým slovo vykládá slangový slovník Wazzup?, 18 z nich výraz nevysvětlilo vůbec, či ho vysvětlilo špatně.

- **COOL**

Původním významem tohoto pojmenování bylo „zchladit“ nebo „studený“. Online Etymology Dictionary uvádí, že jako slangové označení znamenající „módní“ se toto pojmenování poprvé objevilo v roce 1933, ve významu vyjádření souhlasu, uznání, či schválení se vyskytuje od 40. let 20. století. Častým vysvětlením, které se objevovalo v odpovědích respondentů bylo, že slovo **cool** znamená „hustý“, což je český hovorový výraz užívaný mládeží, který se používá k vyjádření uznání. Z výsledků získaných v dotazníku vyplynulo, že tento výraz zná 32 respondentů, 10 jej zná a aktivně užívá a 8 jej nezná. Správně ho vysvětlilo 42 odpovídajících, 8 jej nevysvětlilo vůbec, či jej vysvětlilo špatně.

- **HATER**

Výraz **hater** vznikl přidáním suffixu -er ke slovesu „hate“, označuje tedy osobu, která má negativní přístup, či názor (buď obecně, či ve vztahu ke konkrétní situaci). V neformálním psaném projevu české mládeže se objevuje i ve variantě „hejtr“. Tento výraz není výrazem slangovým, ale v poslední dekádě bývá často spojován s prostředím internetu, kde označuje člověka, který píše nenávistné komentáře k článkům, videím, fotkám apod. Toto vysvětlení bylo v dotazníku nejčastěji uváděno, zatímco obecné označení člověka s negativním přístupem se neobjevilo ani jednou. Z odpovědí

v dotazníku vyplývá, že tento výraz: 34 respondentů zná, 16 jej zná a používá a 10 toto pojmenování nezná. Z padesáti odpovídajících jej 40 vysvětlilo a 10 nevysvětlilo vůbec. Chybné vysvětlení se v odpovědích nevyskytlo.

- **KID**

Jak již bylo zmíněno v podkapitole věnující se první polovině praktické části této bakalářské práce, slovo **kid** může být chápáno buď jako hovorové označení dítěte, anebo jako označení začátečníka, a to nejčastěji v oblasti počítačových her. Dle Urban Dictionary se může pojmenování **kid** objevit i ve významu „kamarád“, nicméně žádný z respondentů tento význam ve své odpovědi neuvedl. Z výsledků dotazníku vyplynulo, že 34 odpovídajících tento výraz zná, 10 tohoto pojmenování i aktivně využívá a 6 jej nezná. Vysvětlit jej bylo schopno 38 respondentů, přičemž 32 uvedlo ve vysvětlení význam „dítě“ a 6 uvedlo význam „začátečník v PC hře“.

- **LIKE/LAJKOVAT**

Slovo **like** znamenající v anglickém jazyce „líbit se“, či „mít rád“ se v českém jazyce nevyskytuje jako slangové, přesto byl na základě přenášení významu vytvořen nový význam tohoto slova – vyjádření souhlasu, či pochvaly prostřednictvím tlačítka „líbí se mi“ na sociálních sítích jako je Facebook, Twitter, či Instagram. V tomto smyslu je hojně používáno českou mládeží, jak dokazují i odpovědi v druhé části dotazníku. V psaném projevu české mládeže se objevují i varianty tohoto slovesa, a to „lajknout“ či „lajkovat“. V dotazníku odpovědělo 21 respondentů, že tento výraz zná, 29 jej zná a používá a ani jediný respondent neuvedl, že by tento výraz byl pro něj neznámý. 36 odpovídajících tento výraz vysvětlilo, přičemž pouze 1/4 uvedla primární význam „líbit se“, či „mít rád“, zbytek uvedl význam „ocenit na sociální síti“. 4 respondenti tento výraz, ať už úmyslně či neúmyslně, nevysvětlili, ani se jej vysvětlit nepokusili.

- **SELFIE**

Selfie je moderním neologismem, který byl uznán jako oficiální označení pro „fotografii sama sebe“ v roce 2004, přestože byl používán nejvíce roku 2002. (Online Etymology Dictionary) Vznikl spojením self + ie a označuje fotografii sama sebe pořízenou prostřednictvím moderních technologií (smartphone, webkamera apod.). Může i nemusí být označován jako slangový výraz, nicméně faktem zůstává, že je nejvíce užívaný mládeží ve věku 12-25 let. Z dotazníku vyplývá, že jej zná 24 respondentů, 22

jej zná a používá a 4 odpovídající tento výraz neznají. Kromě 2 respondentů tento výraz vysvětlili všichni, ať už jako „fotografie sama sebe“, či „fotka mě pořízená mobilem“.

- **SWAG**

Slovo **swag** bylo a stále je užíváno jako slangový výraz kriminálníků znamenající „počet ukradeného materiálu, či kořisti“, nebo „lup“. V tomto významu je poprvé zaznamenáno v roce 1839. (Online Etymology Dictionary) Mezi současnou mládeží, a to jak česky, tak anglicky mluvící, se vyskytuje toto pojmenování ve významu „způsob, jakým člověk působí na okolí“, či „styl“. Často se objevuje spojení „**mít swag**“, které znamená „být sám se sebou spokojený, nepřetvařovat se“. Toto slovo bylo nejčastěji užívané v letech 2010-2012, poté jeho obliba značně klesla, a to zejména z důvodu jeho nadužívání. Z tázaných bylo s tímto slovem obeznámeno celkem 26 odpovídajících, přičemž pouze jediný uvedl, že tento výraz aktivně užívá. Pro 24 respondentů bylo toto pojmenování neznámé. Vysvětlilo jej 22 respondentů, a to rozdílnými způsoby, mezi nimiž se vyskytovala vysvětlení „stylově oblečený“, či „fajer“. Zbylých 28 respondentů tento výraz nevysvětlilo.

- **RANDOM**

Slovo **random** se těší u české mládeže narůstající oblibě-jeho obliba za posledních 5 let prudce narostla, což se projevuje jeho hojným užíváním. Toto označení není považováno za slangový výraz, používá se ve významu primárním, což je „nahodilý“ či „náhodný“. Online Etymology Dictionary uvádí tento výraz i jako součást slangu amerických vysokoškolských studentů, kteří jej užívali v 80. letech minulého století ve významu „nechtěný“, v tomto významu se však v mluvě české mládeže nevyskytuje. 24 respondentů tento výraz zná, 14 jej zná a používá v běžné mluvě se spolužáky, či přáteli a 14 jej nezná. Správné vysvětlení uvedlo 32 odpovídajících žáků, 18 uvedlo vysvětlení nesprávné, či neuvedlo vysvětlení žádné.

ZÁVĚR

Cílem teoretické části bylo představit útvary národního jazyka, definovat samotný slang (definice, aspekty, užívání, druhy apod.), přiblížit studentský slang, který je spolu s mlouvou mládeže stěžejním pro tuto práci, a uvést jakými způsoby se tvoří slangová pojmenování v českém a anglickém jazyce. V teoretické části se vyskytuje množství příkladů slangových výrazů, a to z mnoha oblastí, ve kterých je slang užíván (studentský slang, železničářský slang, slang jedinců na okraji společnosti apod.).

Hlavním cílem praktické části bylo zeširoka zmapovat užívání anglických slangových výrazů v oblasti českého filmu a hudby, a poté pomocí dotazníku zjistit, zda sama mládež těchto výrazů užívá a pokud ano, tak jakých. Tento výzkum byl proveden pomocí dotazníkového šetření. Všechny dotazníky byly doručeny v tištěné formě do škol ve Strakonících, Vodňanech, Písku a Českých Budějovicích a do Domu dětí a mládeže ve Strakonících, a vyplněny samotnými žáky. Otázky v otazníku byly sestaveny tak, aby jim porozuměli i mladší ročníky, které se vyplňování dotazníků účastnili, a jelikož bylo možné předpokládat, že mnoho z nich nebude schopno plně porozumět významu pojmu „slang“, tak odpovědi neobsahovaly pouze anglické slangové výrazy, ale i anglicismy, či anglická zkratková slova. Z odpovědí bylo možné také zjistit jakou měrou jsou pro respondenty uvedená slova srozumitelná, a zda jsou srozumitelná pro jejich rodiče. Výzkum v oblasti filmu probíhal prostřednictvím zhlédnutí filmů, případně čtení scénářů. Výsledkem bylo nalezení sedmi anglických slangových výrazů z různých oblastí (graffiti, snowboarding, drogová scéna). Výzkum v oblasti hudby byl prováděn jak samotným poslechem vybraných skladeb, tak procházením psané formy textů těchto skladeb. Skladeb, které byly analyzovány, bylo celkem 244 a v nich bylo nalezeno celkem 22 anglických slangových výrazů, a to výhradně ve skladbách žánru hip hop/rap.

Téma této bakalářské práce je velmi obsáhlé a zajisté by bylo přínosné ho více rozpracovat pomocí hlubšího zkoumání oblastí filmu, hudby, internetu, či prostřednictvím rozhovorů s českou mládeží.

RESUMÉ

The main aims of the theoretical part of this bachelor thesis were to introduce figures of the national language, to define the slang itself (definition, aspects, use, division etc.), to describe the student slang, which is, together with the language of youth, essential for this thesis and to name ways of creating new slang expressions in both Czech and English language. There are many examples of slang names from different areas, where the slang could be used, in the theoretical part of the thesis.

The main aims of the practical part were to widely map usage of English slang expressions in the areas of Czech film and Czech music and then find out if the Czech youth use English slang expressions and if so, which they use the most. This research was conducted by the questionnaire method. All the questionnaires were delivered to schools in Strakonice, Vodňany, Písek and České Budějovice in printed form and filled by the students themselves. Questions in the questionnaire were conducted the way which was supposed to be understandable for younger students, who attended the filling of it, and since it could be predicted that they might not fully understand the word slang, there were not specifically said to write down only English slang expressions, but any English word used by them in the communication with peers. It was also possible to find out how those respondents understand slang expressions and anglicisms in Czech language and how their parents understand the same expressions from the answers in the questionnaire. The research of the area of Czech film was performed by watching Czech films meant for young people, or eventually by reading their screenplays. The result of was discovery of seven English slang expressions from different areas (graffiti, snowboarding, drug scene). The research of Czech music was performed by the listening to Czech popular songs and reading their lyrics, trying to find English slang words. 244 songs were analysed and 22 English slang expressions were found in them. Those were found exclusively in hip hop/rap genre songs.

The topic of this bachelor thesis is very wide and it would be very interesting to undertake further research in the areas of Czech film, music and language of Czech youth.

PŘÍLOHA 1

Název	Režie	Rok výroby	Návštěvnost (diváci)	Stopáž	Anglické slang. Výrazy
Perníková věž	Milan Šteindler	2002	144 390	110 min	Trip Bad trip
Snowboard'áci	Karel Janák	2004	635 085	99 min	Cross
Jak se krotí krokodýli	Marie Poledňáková	2006	620 020	112 min	-
Ro(c)k podvrat'áků	Karel Janák	2006	226 709	104 min	Combo
Raft'áci	Karel Janák	2006	692 447	104 min	-
Gympl	Tomáš Vorel st.	2007	507 104	110 min	Writer
Pusinky	Karin Babinská	2007	74 188	99 min	-
Taková normální rodinka	Patrik Hartl	2008	203 886	90 min	-
Občanský průkaz	Ondřej Trojan	2010	424 568	129 min	-
Můj vysvěčenej deník	Martin Dolenský	2012	15 326	102 min	-
Probudím se včera	Miloslav Šmídmajer	2012	229 776	120 min	-
10 pravidel jak sbalit holku	Karel Janák	2014	141 865	100 min	-
Vejška	Tomáš Vorel st.	2014	157 182	85 min	Writer Toy Rooftop

PŘÍLOHA 2

Dotazník – Anglické slangové výrazy v mluvě současné české mládeže

Vážení studenti,

Ráda bych Vás požádala o vyplnění dotazníku na téma „Anglické slangové výrazy v mluvě současné české mládeže“. Výsledky tohoto dotazníku budou zpracovány a použity v praktické části mé bakalářské práce, jejímž cílem je zjistit, jaké anglické slangové výrazy užívají žáci druhého stupně základních škol a nižších stupňů gymnázií. Veškerá data budou zpracována anonymně a budou využita pouze pro účely výzkumu, jehož výsledky budou zaznamenány v rámci mé bakalářské práce.

Děkuji Vám za spolupráci.

Natálie Holáková

studentka Pedagogické fakulty Jihočeské univerzity v Českých Budějovicích

Nejdříve prosím vyplňte následující údaje:

Pohlaví:

Ročník:

Věk:

Škola:

1. Studuješ anglický jazyk? (Pokud ano, uveď jak dlouho)

2. Používáš anglické výrazy v běžné mluvě s kamarády, či spolužáky? (Pokud ano, napiš jaké)

3. Rozumí rodiče anglickým výrazům, které používáš v mluvě s kamarády, či spolužáky?

4. Kde nejčastěji se setkáváš s anglickým jazykem? (Škola, hudba, film, seriály, internet...)

5. Rozumíš všem anglickým výrazům, se kterými se setkáváš v mluvě s kamarády, či spolužáky?

Zakroužkuj jednu z možností podle toho, zda anglický výraz znáš, znáš a používáš, či vůbec neznáš. Následně se pokus výraz vysvětlit svými slovy, a to i v případě, že je pro tebe neznámý.

Check znám/ znám a používám/ neznám

Vysvětlení:

Chill znám/ znám a používám/ neznám

Vysvětlení:

Cool znám/ znám a používám/ neznám

Vysvětlení:

Hater znám/ znám a používám/ neznám

Vysvětlení:

Kid znám/ znám a používám/ neznám

Vysvětlení:

Like/lajkovat znám/ znám a používám/ neznám

Vysvětlení:

Selfie znám/ znám a používám/ neznám

Vysvětlení:

Swag znám/ znám a používám/ neznám

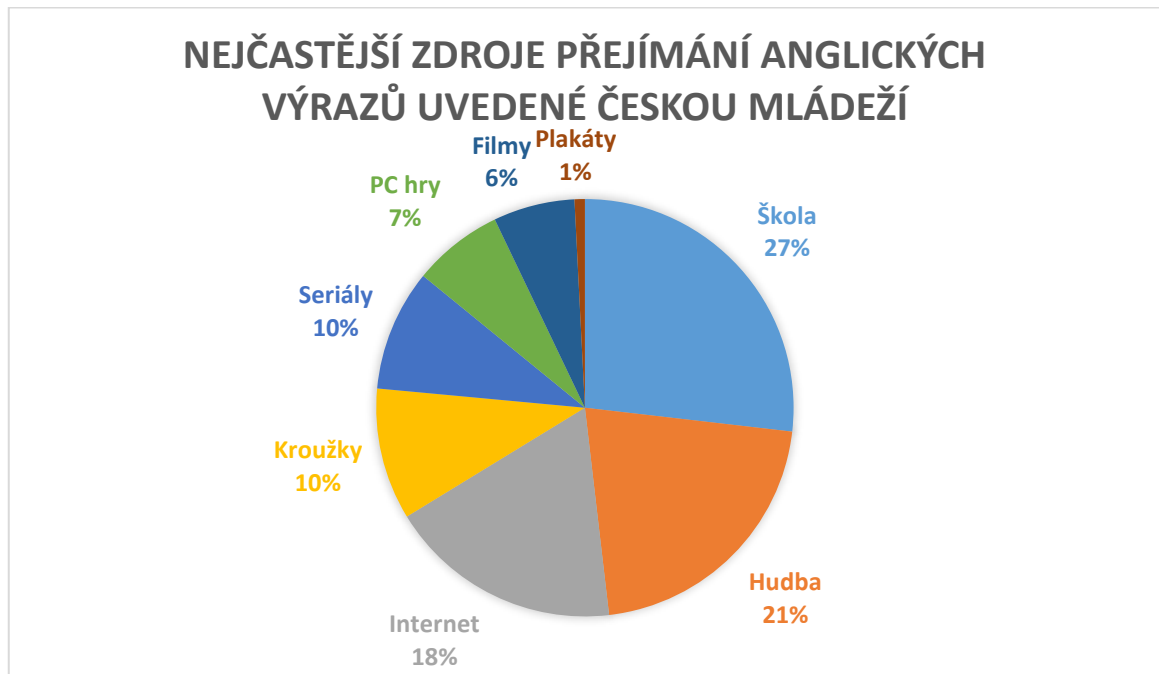
Vysvětlení:

Random znám/ znám a používám/ neznám

Vysvětlení:

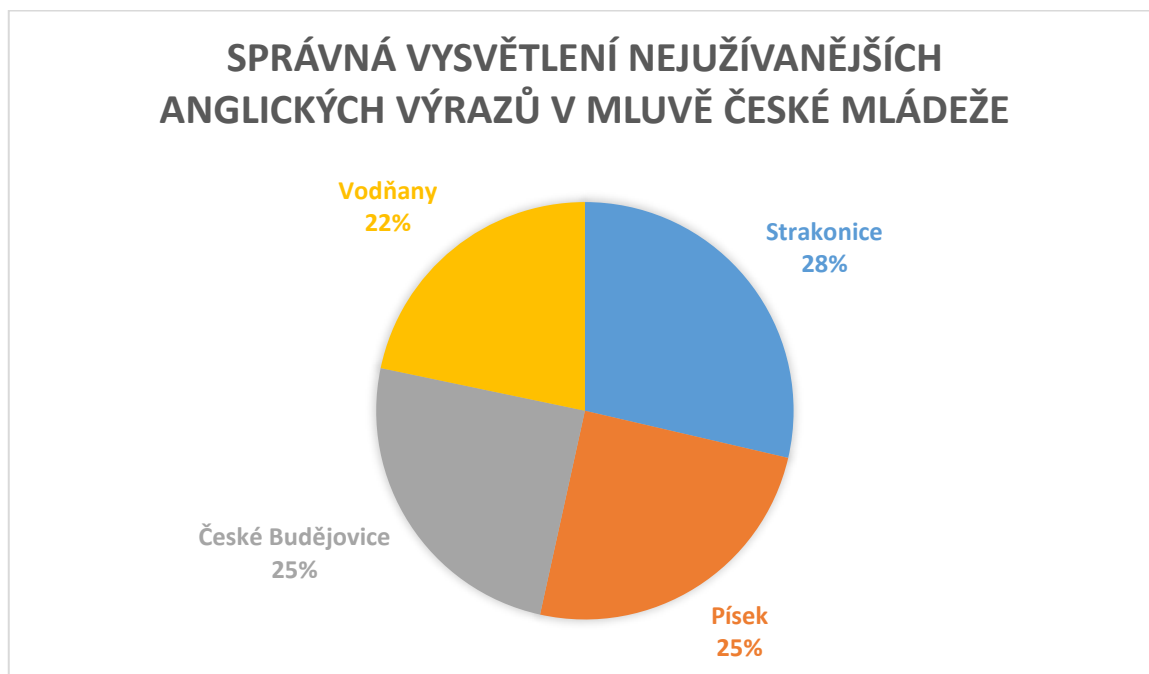
PŘÍLOHA 3

Graf zobrazující zdroje přejímání anglických výrazů dle odpovědí respondentů v dotazníku.

PŘÍLOHA 4

Graf zobrazující úspěšnost respondentů ve vysvětlení devíti vybraných anglických výrazů.

BIBLIOGRAFIE

BEČKA, Josef V. *Česká stylistika*. Vyd. 1. Praha: Academia, 1992. ISBN 80-200-0020-8.

BLECHOVÁ, Petra. *Anglický a český studentský slang*. České Budějovice, 2016. Diplomová práce. Jihočeská univerzita. Pedagogická fakulta. Katedra anglistiky. Vedoucí práce Mgr. Jana Kozubíková Šandová, Ph.D.

ČECHOVÁ, Marie. *Stylistika současné češtiny*. Praha: ISV, 1997. Jazykověda (Institut sociálních vztahů). ISBN 80-858-6621-8.

ČECHOVÁ, Marie. *Čeština – řeč a jazyk*. Praha: ISV, 1996. Jazykověda (Institut sociálních vztahů).

ČECHOVÁ, Marie. *Čeština – řeč a jazyk*. 2. přeprac. vyd. Praha: ISV, 1997. Jazykověda (Institut sociálních vztahů). ISBN 80-858-6657-9.

DEJMEK, Bohumír. *Tvoření a stavba: pro studenty bohemisty a učitele českého jazyka s cvičeními*. 3., upr. a rozš. vyd. Olomouc: Nakladatelství Olomouc, 2002. ISBN 80-718-2135-7.

HRÁCH, Tomáš. *Sbírka anglických idiomů & slangu*. Praha: Argo, 1998. ISBN 80-7203-173-2.

HUBÁČEK, Jaroslav. *Onomaziologické postupy ve slovní zásobě slangu*. 1. vyd. Praha: Státní pedagogické nakladatelství, 1971.

HUBÁČEK, Jaroslav. *O českých slanzích*. Ostrava: Profil, 1981.

HUBÁČEK, Jaroslav. *Malý slovník českých slangu*. Ostrava: Profil, 1988.

JAKLOVÁ, Alena. *Mluva mládeže v jižních Čechách*. České Budějovice: Pedagogická fakulta, 1979.

KVETKO, Pavol. *English Lexicology: In Theory and Practice*. 2nd Revised edition. Trnava: Univerzita sv. Cyrila a Metoda, 2009. ISBN 978-80-8105-110-4.

KARLÍK, Petr – NEKULA, Marek – RUSÍNOVÁ, Zdenka. *Příruční mluvnice češtiny*. Brno: Nakladatelství Lidové noviny, 2008.

KLIMEŠ, Lumír. *Komentovaný překlad výzkumu slangu v Československu, v České republice a Slovenské republice v letech 1920-1998*. 1. vyd. Plzeň: Západočeská univerzita v Plzni, 1997.

KOLEKTIV AUTORŮ PRACOVNÍKŮ LINGEA S.R.O. *Wazzup? Slovník slangu a hovorové angličtiny*. Brno: Lingea s.r.o., 2008. ISBN 978-80-87062-31-9.

LAUNER, Aleš. *Slangové výrazy pro drogy: Anglicko-český výkladový slovník*. Praha: Academia, 2001. ISBN 80-200-0896-9.

MATTIELLO, Elisa. *An Introduction to English Slang: A Description of its Morphology, Semantics and Sociology*. Milano: Polimetrica, 2008. ISBN 978-88-7699-113-4.

MINÁŘOVÁ, Eva. *Stylistika češtiny*. 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita, 2009. ISBN 978-802-1049-734.

RŮŽIČKOVÁ, Pavla. *K problematice studentského slangu*. České Budějovice, 2015. Bakalářská práce. Jihočeská univerzita. Pedagogická fakulta. Katedra slovanských jazyků a literatur. Vedoucí práce PhDr. Milena Nosková, Ph.D.

Internetové zdroje:

ČESKOSLOVENSKÁ FILMOVÁ DATABÁZE. Dostupné z: <http://www.csfd.cz/>

ETYMOLOGICKÝ SLOVNÍK. Dostupné z: <http://www.etymonline.com/index.php>

KOPEČNÝ, František. Naše řeč. *K původu termínů slang, argot, hantýrka a žargón* [online]. 1981, roč. 64, č. 2. Dostupné z: <http://naserec.ujc.cas.cz/archiv.php?art=6239>

SVOBODOVÁ, Diana – KAVALOVÁ, Eva. Naše řeč. *O jazyce autorů grafiti, I*. [online]. 1999, roč. 82, č. 5. Dostupné z: <http://nase-rec.ujc.cas.cz/archiv.php?art=7541>

UNIE FILMOVÝCH DISTRIBUTORŮ. Dostupné z : <http://www.ufd.cz/>

URBAN DICTIONARY. Dostupné z: <http://cs.urbandictionary.com/>

FILM

10 pravidel, jak sbalit holku [film]. Scénář a režie Karel JANÁK. Česko, 2014.

Gympl [film]. Režie Tomáš VOREL st. Česko, 2007.

Jak se krotí krokodýli [film]. Režie Marie POLEDŇÁKOVÁ. Česko, 2006.

Můj vysvětlenej deník [film]. Režie Martin DOLENSKÝ. Česko, 2012.

Občanský průkaz [film]. Režie Ondřej TROJAN. Česko/Slovensko, 2010.

Perníková věž [film]. Režie Milan ŠTEINDLER. Česko, 2002.

Probudím se včera [film]. Režie Miloslav ŠMÍDMAJER. Česko, 2012.

Pusinky [film]. Režie Karin BABINSKÁ. Česko, 2007.

Raftáci [film]. Režie Karel JANÁK. Česko, 2006.

Ro(c)k podvratáků [film]. Režie Karel JANÁK. Česko, 2006.

Taková normální rodinka [film]. Režie Patrik HARTL. Česko, 2008.

Vejška [film]. Režie Tomáš VOREL st. Česko, 2014.

HUDBA

CRISTOVAO, Ben. *Nemůžu si dovolit*. [Zvukový záznam ve formátu mp3]. Česko, 2017.

GARAND, Paulie. *Bali*. [Zvukový záznam ve formátu mp3]. Česko, 2017.

GARAND, Paulie. *Bar(Bar)*. [Zvukový záznam ve formátu mp3]. Česko, 2017.

GARAND, Paulie. *La Familia*. [Zvukový záznam ve formátu mp3]. Česko, 2014.

GARAND, Paulie. *Loyalty*. [Zvukový záznam ve formátu mp3]. Česko, 2017.

GARAND, Paulie. *Nirvana*. [Zvukový záznam ve formátu mp3]. Česko, 2017.

GARAND, Paulie. *Pavučina lží*. [Zvukový záznam ve formátu mp3]. Česko, 2012.

GARAND, Paulie. *Zázrak*. [Zvukový záznam ve formátu mp3]. Česko, 2014.

JIMI JME. *Moje chick*. [Zvukový záznam ve formátu mp3]. Česko, 2014.

LIPO. *Pořád jen to svoje*. [Zvukový záznam ve formátu mp3]. Česko, 2014.

PRAGO UNION. *Dezorient Express*. [Zvukový záznam ve formátu mp3]. Česko, 2010.

PRAGO UNION. *Kandidát vět*. [Zvukový záznam ve formátu mp3]. Česko, 2005.

PRAGO UNION. *Myšlenkovéj pochod*. [Zvukový záznam ve formátu mp3]. Česko, 2010.

PSH. *H.P.T.N.* [Zvukový záznam ve formátu mp3]. Česko, 2015.

PSH. *Já to říkal*. [Zvukový záznam ve formátu mp3]. Česko, 2015.

PSH. *Můj rap, můj svět*. [Zvukový záznam ve formátu mp3]. Česko, 2010.

- PSH. *Za všechno může čas*. [Zvukový záznam ve formátu mp3]. Česko, 2008.
- SHEEN, Viktor. *Champagne Kisses*. [Zvukový záznam ve formátu mp3]. Česko, 2015.
- SHEEN, Viktor. *Kush s ní*. [Zvukový záznam ve formátu mp3]. Česko, 2013.
- SHEEN, Viktor. *Růže*. [Zvukový záznam ve formátu mp3]. Česko, 2014.
- SHEEN, Viktor. *Řekni*. [Zvukový záznam ve formátu mp3]. Česko, 2014.
- VLADIMIR 518. *Kam mám jít?* [Zvukový záznam ve formátu mp3]. Česko, 2009.
- VLADIMIR 518. *Nemám zájem*. [Zvukový záznam ve formátu mp3]. Česko, 2013.
- VLADIMIR 518. *Planeta Praha*. [Zvukový záznam ve formátu mp3]. Česko, 2013.